Föreskrifter angående föremål, som endast under vissa villkor mottagas till befordring.

A. Dyrbarheter.

Föremål av guld, silver eller platina, penningar, värdepapper, dokument, ädelstenar, äkta pärlor, konstföremål och andra dyrbarheter mottagas till befordring på följande villkor:

1. Guld- och silvertackor, platina, penningar och mynt av ädla metaller, värdepapper, dokument, ädelstenar och äkta pärlor mottagas till befordring endast såsom ilgods samt under villkor, att föremålen äro omsorgsfullt inpackade i hållfasta, säkert tillslutna och förseglade fat eller lådor samt att varje kolli har en vikt av minst 25 kilogram.

2. Penningar och mynt av oädla metaller, konstföremål, såsom målningar, statyer, bronser och antikviteter, ävensom pretiosa och andra dyrbarheter, särskilt nya eller begagnade föremål av guld, silver och platina, jämväl om de äro besatta med ädelstenar och äkta pärlor, skola å fraktsedeln uttryckligen angivas såsom sådana.

3. För under avdelning A angivna föremål ansvarar icke järnvägen till högre sammanlagt belopp än 500 kronor för varje sändning, järnvägen obetaget att för visst fall träffa särskild överenskommelse angående sättet och villkoren för befordringen.

B. Förtätade gaser och flytande luft.

I. *Förtätade gaser* mottagas till befordring under följande villkor:

1. För transport av *komprimerade gaser* (syre, kväve, väte och lysgas) använd behållare skall vara tydligt stämplad (ej målad) med:

a) namn (ej enbart kemisk formel) på den i behållaren befintliga gasen samt tillverkarens namn eller stämpel;

b) uppgift om år, månad och dag, då undersökning av behållarens motstånd mot vätsketryck ägt rum, samt om storleken av detta vätsketryck, ävensom av styrelsen för statens järnvägar godkänt märke, utvisande den person eller anstalt, som verkställt undersökningen;*)

c) högsta tillåtna fyllningstrycket;

d) vikten av den tomma behållaren utan löstagbara delar (t. ex. ventil och kåpa).

---

*) Uppgift å de personer och anstalter, vilka äga verkställa denna undersökning, erhålles å stationerna.

Dylika behållare få icke mottagas till befordring, för så vitt icke undersökning företagits inom de fem sista åren.

Det vid undersökningen använda provningstrycket får ej understiga 190 atmosfärer och skall med minst 50 % överstiga det tillåtna fyllningstrycket.

Försäkran, att icke någon i sändningen ingående cylinder är fylld till högre tryck än $^2/_3$ av provningstrycket, skall av avsändaren tecknas å fraktsedeln.

2. För transport av *gaser i flytande form* (kolsyra, kväveoxidul, ammoniak, klor och svavelsyrlighet) använd behållare skall, med nedan under 3 angivna undantag, vara märkt med:

a) uppgift om vikten å den tomma behållaren — inbegripet utstyrseldelarna (skyddshuv, ventil, propp o. d.);

b) högsta tillåtna vikten av innehållet;

c) år, månad och dag, då undersökning av behållarens motstånd mot vätsketryck ägt rum, ävensom av styrelsen för statens järnvägar godkänt märke, utvisande den person eller anstalt, som verkställt undersökningen.*)

Dylika behållare få icke mottagas till befordring, för så vitt icke undersökning företagits inom de två sista åren av behållare med klor och svavelsyrlighet samt inom de fem sista åren av behållare med andra gaser.

Det invändiga tryck, som skall användas vid provning av behållare för i detta moment nämnda varuslag, och den vid behållarnas begagnande högsta tillåtna vikten av innehållet skola uppgå till:

α) för kolsyra och kväveoxidul: minst 190 atmosfärer och 1 kilogram vätska för varje 1,34 liter av behållarens rymd (en behållare, som rymmer 13,40 liter vatten, får således icke innehålla mer än 10 kilogram förtätad kolsyra);

β) för ammoniak: minst 30 atmosfärer och 1 kilogram vätska för varje 1,86 liter av behållarens rymd;

γ) för klor: minst 22 atmosfärer och 1 kilogram vätska för varje 0,80 liter av behållarens rymd;

δ) för svavelsyrlighet: minst 12 atmosfärer och 1 kilogram vätska för varje 0,80 liter av behållarens rymd.

3. *Flytande kolsyra, som förvaras i för sifoner avsedda stålpatroner, försedda med ventil, som vid patronernas upphettning tillåter kolsyran strömma ut,* må mottagas till befordring, utan att patronerna äro märkta på sätt här ovan angivits. Å fraktsedeln skall godset angivas såsom »flytande kolsyra i med ventil försedda patroner».

Ovan i mom. 2 föreskriven märkning behöver ej heller anbringas å sådan behållare för flytande kolsyra, som framställts av mjukt stål utan fogar med en rymd av högst 220 kubikcentimeter.

---

*) Uppgift å de personer och anstalter, vilka äga verkställa denna undersökning, erhålles å stationerna.

4. a) för transport av i *aceton upplöst acetylen, (acetongas, acetylen-dissous* eller *dissousgas)* använda behållare skola vara försedda med av styrelsen för statens järnvägar godkänt märke att undersökning av deras motstånd mot vätsketryck ägt rum och att därvid trycket uppgått till minst 50 atmosfärer.*)

b) Behållarna skola vara fyllda med s. k. agamassa eller annat av styrelsen för statens järnvägar godkänt ämne.**) Å fraktsedeln skall finnas angivet det ämne, med vilket behållarna äro fyllda.

5. Med förtätade gaser fyllda behållare få icke kastas eller utsättas för sol- eller ugnsvärme.

II. *Flytande luft* mottages till befordring i med dubbla väggar försedda glasflaskor, vilka förhindra ledning och utstrålning av värme. Glasflaskorna skola vara beklädda med filt samt tillslutna med filtpropp på sådant sätt, att innehållet icke kan flyta ut, men att uppkommande gaser kunna utströmma, utan att i flaskan alstra alltför starkt tryck. Filtproppen skall sitta så fast, att den icke lossnar, om flaskan skulle falla omkull eller vändas upp och ned. Flaskorna skola skyddas för stötar genom att ställas i stadigt stående ståltrådskorgar eller liknande ställningar. Dessa ståltrådskorgar eller ställningar skola ställas i metallådor eller med bleck beklädda trälådor, som äro ovantill öppna eller täckta med endast ett ståltrådsnät eller ett genomborrat lock eller på annat liknande sätt. Lådorna skola vara försedda med påskrift: »Flytande luft». Såsom packningsämne må icke användas sågspån, träull, torv, halm, hö eller annat lättantändligt ämne. Lådorna skola i järnvägsvagnarna ställas på sådant sätt, att de icke kunna falla omkull eller falla ned, och så att flaskorna stå upprätta och icke utsättas för att skadas av annat i samma vagn inlastat gods. Lättantändliga föremål eller flytande ämnen få icke lastas i omedelbar närhet av flytande luft.

I stället för med dubbla väggar försedda och med filt beklädda glasflaskor kunna för transport av flytande luft användas även andra behållare, för så vitt de äro skyddade mot värme, så att de icke överdragas med imma eller rimfrost. Om dylika behållare äro tillräckligt starka och stå tillräckligt stadigt, behöva de icke vara inneslutna i ståltrådskorgar eller dylikt emballage. I övrigt gälla även i detta fall i tillämpliga delar föreskrifterna i föregående stycke.

Tilläggsbestämmelse:

Till I. Cylindrar med syrgas, avsedd för bildframställning e. d., befordras såsom resgods, om cylindrarna uppfylla de i avd. B I föreskrivna villkoren.

---

*) Uppgift å de personer och anstalter, vilka äga verkställa denna undersökning, erhålles å stationerna.

**) Järnvägsstyrelsen har såsom fyllnadsmassa även godkänt s. k. kapokmassa (kapokfiber med en porositet av cirka 75 %) samt air liquide-massa (av L'Air Liquide's i Paris tillverkning).

C. Eldfarliga och därmed jämförliga ämnen.

I. *Tändstickor* skola vara paketerade och inlagda i lådor av trä, metall eller annat hållbart material, såsom hårdlimmad läderpapp eller kraftpapp.

II. a) *Fosfor, vanlig (gul eller vit)* skall förvaras i med vatten fyllda bleckdosor med tillödda lock. Bleckdosorna skola vara inlagda i tätt slutna, med sågspån fyllda och med starka handtag försedda trälådor, icke vägande över 100 kilogram och försedda med tydlig påskrift: »Vanlig vit (gul) fosfor».

Sådant gods får icke befordras i samma vagn som lättantändligt gods och får icke förvaras i godsmagasin, utan skall av mottagaren genast avhämtas.

b) *Fosfor, amorf (röd)* och *fosforsesquisulfid* skola vara förpackade i bleckdosor med väl tillslutna lock, som genom lämpligt bindemedel (paraffin, smält harts eller dylikt) hermetiskt sammanfästats med dosorna. Bleckdosorna skola vara inlagda i sågspån i med starka handtag försedda trälådor, icke vägande över 150 kilogram och försedda med tydlig påskrift: »Röd fosfor» eller »Fosforsesquisulfid».

c) *Fosforkalcium* skall vara förpackat i bleckdosor med tillödda lock. Bleckdosorna skola vara inlagda i sågspån i med starka handtag försedda trälådor, icke vägande över 90 kilogram och försedda med tydlig påskrift: »Fosforkalcium».

III. *Klorsyrat kali och andra klorsyrade salter* skola vara förvarade i väl tillslutna lådor eller fat av trä, invändigt klädda med papper eller annan tät innerförpackning.

Vid försändning såsom styckegods skola lådor och fat vara försedda med påskrift angående innehållet. Lådorna skola vara försedda med handtag.

Såsom vagnslastgods må klorsyrat kali befordras i dubbla säckar i slutna, plomberade vagnar.

IV. *Kalciumkarbid* skall vara inpackad i starka, luft- och vattentätt tillslutna, av järnplåt eller annan smidig metall, dock icke koppar, tillverkade kärl, vari andra ämnen icke få vara samtidigt inpackade. I myckenhet till och med högst 1 kilogram må kalciumkarbid förpackas även i starka, täta burkar av trä eller papp med tätt slutande lock, som skall vara fästat vid burken medelst påklistrad pappersremsa. Burkarna skola till ett antal av högst 100 stycken vara stadigt förpackade i stark trälåda.

Metallkärlen och lådorna skola vara tydligt märkta med orden: »Kalciumkarbid; farlig vid beröring med vatten». Vid befordring i burkar av trä eller papp får karbiden transporteras endast i slutna järnvägsvagnar.

V. *Natrium* och *kalium* mottagas till befordring antingen i starka bleckkärl med tillödda eller med packning försedda, fastskruvade lock eller ock i väl tillslutna glasflaskor, som skola vara fullständigt torra eller fyllda med petroleum. Glasflaskorna skola vara omsorgsfullt inbäddade i kiselgur eller annan porös jordart samt vara inpackade i starka trälådor.

För transporten skola användas slutna vagnar eller öppna vagnar, som äro fullständigt täckta med presenningar.

VI. 1. *Ull, hår, konstull, bomull, silke, lin, hampa* och *jute,* i rått tillstånd eller i form av avfall från spinnerier och väverier, såsom lump eller putslappar, samtliga såframt de äro oljade eller fernissade, samt

oljade, fernissade eller tjärade alster av samma ämnen, t. ex. oljerockar, garner, repslagerivaror, drivremmar av bomull eller hampa, varp-, harnesk- och solvtråd,

mottagas icke till befordring annat än i torrt tillstånd [jämför dock punkt 2 d)] och skola lastas i slutna vagnar eller i öppna vagnar, vilka skola fullständigt täckas med presenningar.

2. I övrigt gälla angående dessa varuslag följande bestämmelser:

a) De behandlas såsom oljade, fernissade eller tjärade, för så vitt icke fraktsedeln uttryckligen angiver motsatsen.

b) Begagnat trassel befordras endast i fasta, väl tillslutna fat, lådor eller andra behållare.

c) Avfall från väverier och spinnerier mottages icke i pressade balar.

d) Oljade eller fernissade putslappar få mottagas till befordring även i vått eller fuktigt tillstånd, för så vitt godset är inpackat på sätt punkt b) stadgar.

VII. *Godsslag, som lätt kunna antändas av gnistor,* såsom hö, halm, vass (med undantag för spanska rör), bark, torv (med undantag för s. k. maskin- eller presstorv), torvströ, torvmull, träull, vegetabiliska spinnämnen och avfall därav, pappersspån, torr trämassa och träspån, (med undantag för s. k. ribbtugg), ävensom *varor framställda genom blandning av petroleumrester, harts och dylikt med luckra, brännbara ämnen,* samt *gips, kalkaska* och *trass* mottagas i oemballerat tillstånd till befordring såsom vagnslastgods endast i slutna vagnar eller i öppna vagnar, vilka skola fullständigt täckas med presenningar.

VIII. *Träkol* mottagas till befordring å järnväg endast under förutsättning, att avsändaren å fraktsedeln avgiver förklaring, beträffande kol av enbart ribbved, flis och hack, att kolen utrivits ur mila eller uttagits ur kolugn och lagrats under lufttillträde minst fyra dagar före inlastningen, och beträffande kol av annat sågavfall och skogskol, att de utrivits ur mila eller uttagits ur kolugn och lagrats under lufttillträde minst åtta dagar före inlastningen.

Ang. **film,** *se bihang VII.*

Tilläggsbestämmelse:

Till VII. Järnvägen äger på avsändarens risk att till befordring mottaga vagnslastsändningar, vilka sakna täckning eller eljest icke uppfylla stadgans bestämmelser om täckning.

D. Frätande ämnen.

I. 1. *Flytande mineralsyror av alla slag* (svavelsyra, oleum, salpetersyra, saltsyra) transporteras, därest icke frakt erlägges såsom för vagnslast, med nedan nämnt undantag endast å de dagar och med de tåg, som angivas genom särskilda anslag.

2. I mom. 1 omförmälda syror skola förvaras i starka, täta och väl tillslutna behållare, som icke kunna angripas av innehållet. Tillslutningsanordningen skall vara så inrättad, att den icke kan skadas vare sig av skakningar eller av innehållet i behållaren.

3. Därest behållarna utgöras av damejeanner, glasflaskor eller lergodskrus, skola dessa vara omsorgsfullt packade med halm, träull eller annat lämpligt packningsmaterial i korgar av trä eller järn eller i baljor eller, beträffande mindre flaskor och krus, i med starka handtag försedda lådor av trä.

Om damejeanner eller i storlek därmed jämförliga flaskor och krus packats i korgar, skola dessa, såvida frakt ej erlägges såsom för vagnslast, vara nedsatta i med starka handtag försedda baljor.

4. I fråga om salpetersyra skall syrans specifika vikt eller gradtal Baumé vid 15° C. finnas angiven i fraktsedeln. Saknas dylik uppgift, anses syran såsom koncentrerad.

Då koncentrerad salpetersyra med specifik vikt 1,48 (46,8 Baumé) och däröver, röd, rykande salpetersyra eller rykande svavelsyra (oleum) med 20 % eller mer fri anhydrid transporteras i glas- eller lerkärl, skola dessa i ytterbehållarna vara omgivna och noggrant skyddade av kiselgur eller annan porös jordart till en mot vätskeinnehållet minst svarande mängd.

5. Överstiger försändelsens bruttovikt icke ett kilogram, må densamma — om den icke utgöres av koncentrerad eller röd rykande salpetersyra eller fluorvätesyra — försändas även med andra än i punkt 1 omförmälda tåg, under förutsättning att det använda kärlet är väl tillslutet samt omsorgsfullt inpackat med halm, träull eller annat lämpligt packningsmaterial i paket eller låda.

6. Angående transport i cistern- eller krukvagn gäller vad därom finnes eller framdeles kan varda stadgat i särskilda bestämmelser rörande beskaffenheten av rullande materiel å järnväg, som är upplåten för allmän trafik.

II. *Lut av kaustikt alkali* (natronlut, sodalut, kalilut, pottasklut) mottages till befordring under iakttagande av de under I: 2, 3 och 5 givna föreskrifter.

III. *Natriumbisulfat* (bisulfat) skall vara inpackat i fat eller andra behållare.

Såsom vagnslastgods må natriumbisulfat befordras utan emballage, därest ägaren av den vagn, vari godset lastas, så medgiver.

Tilläggsbestämmelser:

Till I. 1. Svavelsyra, avsedd för cyanrökning, befordras såsom *resgods* under villkor att den myckenhet svavelsyra, som varje resande medför, icke överstiger 15 liter; att förvaringskärlet, som skall vara av starkt glas eller helst lergods eller motsvarande ämne, är väl tillslutet och omsorgsfullt packat med halm, träull eller annat lämpligt packningsmaterial i en väl falsad eller blylödd, med handtag försedd och av kraftig plåt förfärdigad låda, som kan förhindra att innehållet utrinner, därest kärlet springer sönder; samt att lådan är tydligt märkt med orden: »Frätande syra».

2. Såsom styckegods får mottagas *acculitesyra* (flytande mineralsyra) i damejeanner om högst 25 liters rymd, förpackade med träull i kraftiga vidjekorgar, som äro försedda med handtag och rak botten.

E. Giftiga ämnen.

I. *Fasta arsenikhaltiga ämnen,* såsom arseniksyrlighet, gul eller röd arsenik och scherbenkobolt, mottagas till befordring antingen i dubbla, starka fat eller lådor, av vilka de inre faten eller lådorna skola invändigt vara beklädda med tätt tyg, eller ock i hoplödda blecklådor, inneslutna i fasta träkärl. Varje kolli skall vara märkt med orden: »Arsenik (gift)».

II. *Flytande arsenikhaltiga ämnen* (arseniksyra) mottagas till befordring i väl tillslutna flaskor, vilka skola vara inbäddade i kiselgur eller annan porös jordart samt nedpackade i trälådor. Varje kolli skall vara märkt med orden: »Arsenik (gift)».

III. *Cyankalium* och *cyannatrium i fast form* skola vara förpackade i järnfat eller i dubbla fat eller lådor av trä. Innerfaten eller innerlådorna skola invändigt vara beklädda med tätt tyg. Såsom inre kärl kunna även användas hoplödda metallkärl eller behållare av glas eller stengods.

Varje kolli skall vara märkt med ordet »Gift» samt vara försett med uppgift om innehållet.

IV. *Andra giftiga metallpreparater* (giftiga metallfärger, metallsalter o. s. v.), vartill företrädesvis räknas kvicksilverpreparater (såsom kalomel, vitt och rött precipitat och cinober), kopparsalter och kopparfärger (såsom spanskgröna, grönt och blått kopparpigment), blypreparat (såsom blyglete [massikot], mönja, blysocker och andra blysalter), blyvitt och andra blyfärger, zinkstoft, tenn- och antimonaska samt blyaska, blykrats, blyrester och annat blyhaltigt avfall skola vara inneslutna i täta och starka fat, lådor, säckar eller påsar.

Omslaget skall vara så beskaffat, att ämnena icke damma bort genom fogarna vid under transporten oundvikliga skakningar, stötar eller dylikt.

Kopparvitriol mottages till befordring i starka säckar av sådan täthet, att innehållet icke kan damma bort.

I fråga om transport av kisellegeringar gäller vad därom finnes särskilt stadgat. *Jfr bih. IV.*

F. Lik- och kadaverdelar m. m.

1. *Likdelar för rättsmedicinsk undersökning* samt *undersökningsprov från människor och djur, som misstänkas vara eller hava varit behäftade med för människor smittosam sjukdom,* mottagas till befordring endast under förutsättning att de äro inpackade enligt gällande föreskrifter. *Jfr bih. V och VI.*

2. *Kadaverdelar* samt *mjölk- eller andra vätskeprov från djur, som misstänkas vara eller hava varit behäftade med smittosam sjukdom,* mottagas till befordring endast till veterinärmedicinsk eller annan vetenskaplig anstalt, veterinärmyndighet eller veterinär för undersökning och endast under följande villkor:

a. Kadaverdelar, såsom tarmar, köttstycken eller juver, skola vara inlagda i starka, tätt tillslutna fat, träkärl eller lådor och i dessa på alla sidor omslutna av torvströ eller torvmull i sådan myckenhet, att förekommande fuktighet kan uppsugas.

b. Vätskeprov skola förvaras i väl tillslutna flaskor eller andra kärl av glas eller lergods. Kärlen skola vara nedsatta i starka trälådor och skola i dessa omgivas dels av halm, träull eller annat lämpligt packningsmaterial, dels ock av torvströ eller torvmull i sådan myckenhet att, därest kärlet går sönder, den utrinnande vätskan kan uppsugas.

3. Fraktsedeln skall tydligt angiva försändelsens beskaffenhet.

G. Illaluktande ämnen m. m.

I. *Djuravfall, som äro lätt utsatta för att skämmas,* såsom osaltade råa hudar, fett, senor, ben, horn och klövar, okalkat färskt limläder ävensom *andra i hög grad illaluktande och vämjeliga föremål* — med undantag av de under III här nedan uppräknade — mottagas till befordring endast under följande villkor:

1. Rengjorda och torkade ben, pressad talg, torra horn utan kvicke, d. v. s. utan hornfortsättningen av pannbenet, samt idisslares och svinkreaturs klövar utan ben och mjuka delar mottagas till befordring såsom styckegods, om de äro inpackade i starka säckar av tätt tyg.

2. Andra än i punkt 1 nämnda, hithörande varuslag mottagas icke till befordring såsom styckegods annat än i starka, väl tillslutna fat, träkärl eller lådor eller i starka säckar av tätt tyg, vilka under den varma årstiden skola vara så indränkta med utspädd karbolsyra eller annat dylikt ämne, att innehållets lukt icke förnimmes. Fraktsedlarna skola innehålla noggrann uppgift å arten av de i faten, träkärlen, lådorna eller säckarna inpackade varorna. Transporten sker endast i öppna vagnar.

3. Hithörande varuslag transporteras såsom vagnslastgods endast i öppna vagnar, täckta med presenningar, som, därest järnvägen så fordrar, skola anskaffas av avsändaren.

4. De säckar och kärl, vari, och de presenningar, under vilka varor av förenämnda slag blivit transporterade, mottagas icke åter till befordring, såvida de icke genom lämplig behandling, t. ex. indränkning med utspädd karbolsyra, befriats från sin skämda lukt.

5. Kostnaden för erforderlig desinfektion skall ersättas av avsändaren eller mottagaren.

II. *Illaluktande vätskor* få icke transporteras i täckta vagnar, för så vitt icke emballaget är starkt och så tätt, att lukt av innehållet icke kan förmärkas.

III. *Kreatursgödsel, andra exkrementer av djur, latrinämnen* samt *sopor* mottagas till befordring endast i vagnslastsändningar och under följande villkor:

1. Lastning och lossning verkställas av avsändaren och mottagaren, vilka äro skyldiga att enligt järnvägsförvaltningens bestämmande för varje gång rengöra den härför använda platsen.

2. Torr kreatursgödsel i opackat (löst) tillstånd transporteras i öppna vagnar, täcka med presenningar, vilka, därest järnvägen så fordrar, skola anskaffas av avsändaren.

3. Övriga exkrementer av djur och latrinämnen transporteras — såframt icke särskilda anordningar äro vidtagna för deras transport — endast i starka, väl tillslutna kärl och i öppna vagnar eller cisternvagnar. I varje fall skola sådana åtgärder vidtagas, att massans eller vätskans utträngande hindras och luktens utbredning så vitt möjligt förebygges. Till denna senare omständighet skall hänsyn tagas jämväl vid bestämmandet av det sätt, varpå lastning och lossning må äga rum.

4. Kostnaden för erforderlig desinfektion skall ersättas av avsändaren eller mottagaren.

IV. *Kimrök* och andra *pulverartade slag av sot* mottagas till befordring endast i emballage av sådan täthet, att det tryggar varan mot bortdamning.

Bilaga B. Upphävd.

Bilaga C. Upphävd.

Ändrat förfogande.

..... den ..... 19.....

Hos ..... järnvägs godsexpedition

..... anhålles härmed, att följande enligt

fraktsedel av den ..... 19..... till .....

i ..... adresserade och här nedan närmare beskrivna sändning

Godsets märke och n:r	Antal kolli	Kollislag	Godsbeskrivning	Vikt Kilogram

1. å avsändningsstationen återlämnas till .....
2. Stoppas under vägen och utlämnas till ..... å ..... station vid ..... järnväg;
3. utlämnas till ..... å ..... station vid ..... järnväg;
4. utlämnas, men endast för så vitt ett efterkravsbelopp av ..... erlägges;
   (med boktäver)
5. utlämnas mot erläggande av, icke det i fraktsedeln angivna efterkravsbeloppet, utan ett efterkravsbelopp av .....
   (med bokstäver)
6. utlämnas efterkravsfritt;
7. utlämnas fraktfritt.

.....
(Underskrift).

Anmärkning. De delar av formuläret, som i varje särskilt fall icke äro tillämpliga, överstrykas.

Utdrag av

KUNGL. MAJ:TS FÖRORDNING

angående explosiva varor,

given Stockholms slott den 18 maj 1928 (SFS 139)

med däri sedermera av Kungl. Maj:t fastställda ändringar den 11 oktober 1929 (SFS 320), den 27 januari 1933 (SFS 18), den 9 mars 1934 (SFS 41), den 9 april 1937 (SFS 116), den 1 december 1939 (SFS 829), den 12 januari 1940 (SFS 6), den 4 oktober 1940 (SFS 855), den 28 mars 1941 (SFS 162)

Kungl. Maj:t har, efter vederbörandes hörande, funnit gott förordna som följer:

1 KAP.

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Med explosiva varor förstås i denna förordning varor, som bestå av eller innehålla på kemisk väg eller genom mekaniska blandningar framställda produkter av beskaffenhet att genom stöt, friktion, antändning eller uppvärmning kunna bringas att hastigt sönderdelas och därvid till väsentlig del bilda explosionsgaser, och vilkas användning är grundad på denna deras beskaffenhet i och för sig.

2 §.

Explosiva varor indelas i två klasser.

I. Till explosiva varor av *första klass* hänföras:

a) knallkvicksilver, knallsilver, blyazid och med dem i känslighet jämförliga ämnen ävensom sådana satser, i vilka de ingå såsom beståndsdel;

b) nitroglycerin, dinitromonoklorhydrin, dinitroglykol och sådana explosiva varor, som innehålla dessa ämnen, men ej äro att till krut hänföra, såsom dynamit, olika slag, spränggelatin;

c) nitrocellulosa;

d) nitroföreningar av explosiv natur, såsom trinitrotoluol, pikrinsyra, tetranitrometylanilin, hexanitrodifenylamin;

e) pikrinsyrade salter;

f) explosiva blandningar, vari ammoniumnitrat ingår såsom syreavgivande beståndsdel med eller utan halt av de under b) upptagna ämnen;

g) explosiva blandningar, vari klorat ingår såsom syreavgivande beståndsdel;

h) explosiva blandningar, vari perklorat ingår såsom syreavgivande beståndsdel med eller utan halt av de under b) upptagna ämnen;

i) explosiva blandningar, vari flytande luft ingår såsom syreavgivande beståndsdel;

j) svartkrut, brunkrut, stubinkrut och annat salpeterkrut av därmed jämförligt slag;

k) röksvagt krut, i massan poröst, såsom exerciskrut, blåkrut;

l) röksvagt krut, i massan tätt, såsom nitrocellulosakrut och nitroglycerinkrut, ballistit, nobelkrut, arméns och marinens gevärskrut och kanonkrut;

m) med sprängladdning och tändmedel apterade minor, torpeder, bomber och handgranater;

n) med sprängladdning och tändmedel apterade projektiler för skjutvapen med större kaliber än 15 centimeter;

o) fyrverkeripjäser, som innehålla självantändande beståndsdelar;

p) andra explosiva varor, som äro att likställa med de ovan uppräknade i avseende å känslighet.

II. Till explosiva varor av *andra klass* hänföras:

a) ammunition för handvapen, varmed i denna förordning likställas lösa patroner (utan kula) med hylsor av metall, avsedda för sådana vapen eller för startpistoler och dylikt;

b) ammunition för större skjutvapen än handvapen, däri inbegripet i laddningar apterat röksvagt krut, dock med undantag av vad under I n) upptages;

c) med sprängladdning men utan tändmedel apterade minor, torpeder och bomber;

d) med sprängladdning men utan tändmedel apterade handgranater;

e) tändhattar, alla slag, sprängrör, sprängkapslar och friktionständhattar, såsom färdig handelsvara;

f) andra fyrverkeripjäser än de under I o) omförmälda, explosiva leksaker, med undantag, varom i 5 § 1 mom. c) förmäles, och andra pyrotekniska varor;

g) krutstubin, under tillverkning;

h) detonerande stubin, såsom färdig handelsvara;

i) knallsignaler;

j) andra explosiva varor, som äro att likställa med de under II här ovan uppräknade i avseende å känslighet.

Uppstår fråga, huruvida viss vara, som icke upptagits här ovan, är att hänföra till explosiv vara eller till explosiv vara av första eller andra klass, tillkommer det kommerskollegium att, efter sprängämnesinspektionens hörande, härom meddela föreskrift.

Att explosiv vara i vissa fall behandlas såsom tillhörande annan klass än

den, till vilken varan enligt vad ovan föreskrivits är att hänföra, därom stadgas i 3 §.

3 §.

1. Nitrocellulosa må, då den utgör sådan färdig handelsvara, som i 33 § sägs, behandlas såsom explosiv vara av andra klass vid transport. Jämväl i övrigt, utom i fråga om tillverkning, må såsom explosiv vara av andra klass behandlas fuktad kollodiumbomull (lågnitrerad cellulosa) med en kvävehalt av högst 12.6 procent och innehållande minst 33 procent vatten, etyl-, butyl-, amyl- eller isopropylalkohol, bensol eller toluol eller annat fuktningsmedel, som kommerskollegium efter hörande av sprängämnesinspektionen godkänner.

Sprängämne, som finnes upptaget under 2 § I d), f), h) och l) må, så framt kommerskollegium, efter sprängämnesinspektionens hörande, därtill lämnat medgivande, vid transport, dock ej sjöledes, behandlas såsom explosiv vara av andra klass. Medgivande må lämnas endast för så vitt det ifrågavarande sprängämnet icke innehåller större halt av nitroglycerin eller dinitroglykol än 10 procent och det vid undersökning, som i enlighet med de närmare föreskrifter kommerskollegium meddelar företages å detsamma medelst fallhammare samt genom rivning, upphettning, antändning och förbränning, ej uppvisar större känslighet än ett samtidigt i enahanda avseenden undersökt jämförelsesprängämne, som kommerskollegium äger bestämma. I ansökning om dylikt medgivande skall angivas högsta och lägsta halten av de olika beståndsdelar, som ingå i den sprängämnestyp, varom fråga är. Föreskrifter angående beredning av jämförelsesprängämne meddelar kommerskollegium.

Prov av explosiv vara av första klass må vid försändning till sprängämnesinspektionen för undersökning, dock endast i mindre myckenheter, behandlas såsom explosiv vara av andra klass under iakttagande av de villkor rörande myckenhet och förpackning, som sprängämnesinspektionen föreskriver.

2. De under 2 § II f) upptagna fyrverkeripjäser skola vid transport å järnväg till större myckenhet än 200 kilogram i varje vagn behandlas såsom explosiv vara av första klass.

4 §.

Nitrocellulosas behandling med kamfer eller andra ämnen jämte lösningsmedel för framställande av råcelluloid eller råfilm är underkastad de bestämmelser, som gälla för tillverkning av explosiv vara av första klass.

5 §.

1. Undantagna från denna förordnings tillämpning äro:

a) krutstubin, såsom färdig handelsvara;

b) tändstickor;

c) till explosiva leksaker eljest hänförliga bengaliska tändstickor, ryska smällare och knallpulver, såsom färdig handelsvara.

2. Å kronans fabriker, verkstäder och förråd samt å kronan tillhöriga explosiva varor, som äro avsedda för krigsmaktens behov, äger denna förordning icke tillämpning, utan gäller vad därom är eller varder särskilt föreskrivet, dock att vad i denna förordning stadgas angående transport skall gälla även explosiva varor, varom här är fråga, där ej transporten sker under ledning av militärbefäl eller annan av vederbörande militärmyndighet förordnad person.

6 §.

Varje på grund av denna förordning meddelat tillstånd må, ändå att det givits för viss tid, kunna återkallas att omedelbart upphöra, därest rättigheten missbrukas.

7 §.

Sprängämnesinspektionen, vilken har att lämna vederbörande myndigheter erforderligt tekniskt biträde vid tillämpningen av föreskrifterna i denna förordning, äger, när helst det av inspektionen påkallas, efter tillsägelse hos vederbörande ägare eller föreståndare:

att vinna tillträde till fabrik för tillverkning av explosiv vara ävensom till magasin eller annan lokal, där dylik vara finnes upplagd eller hålles till salu;

att erhålla de upplysningar rörande tillverkningen, förvaringen eller försäljningen, som av inspektionen begäras; samt

att bekomma prov av de materialier, som vid tillverkningen användas, ävensom av vid fabriken tillverkad eller från utlandet införd färdig vara.

Varje av länsstyrelse på grund av denna förordning meddelat beslut så ock beslut enligt 53 § skall i bestyrkt avskrift av den myndighet, som meddelat beslutet, tillställas sprängämnesinspektionen.

Till sprängämnesinspektionen skall ock insändas protokoll över av polismyndighet hållet förhör i anledning av olycksfall, som inträffat till följd av explosion eller brand vid sprängningsarbete eller eljest vid handhavande, förvaring eller transport av explosiv vara.

---

2 KAP.

Om tillverkning.

A) Tillverkning av explosiv vara av första klass.

---

25 §.

1. Knallkvicksilver, knallsilver, blyazid och med dem i känslighet jämförliga ämnen få ej tillverkas för annat ändamål än för att å tillverkningsplatsen förarbetas till tändhattar eller annan explosiv vara; skolande de-

samma, därest förarbetningen icke genast företages, i avbidan därå förvaras under vatten eller sprit i kärl eller påse av kautschuk eller guttaperka eller vattentätt tyg, som i sin ordning skall vara nedsänkt i ett med vatten eller sprit fyllt ytterkärl av stadig beskaffenhet. Det inre kärlet eller påsen må ej innehålla mer än 2 kilogram och ytterkärlet ej mer än 20 kilogram av den explosiva varan.

— —

3. Vad i 2 mom. stadgats utgör ej hinder för tillverkning av nitroglycerin, avsett att i form av alkohollösning enbart för sig eller i beredning användas såsom läkemedel.

— —

3 KAP.

Om förpackning.

31 §.

Explosiv vara skall vid fabrik, där varan tillverkats, förpackas och emballaget märkas på sätt nedan närmare föreskrives; skolande, innan varan utlämnas till försäljning, vad sålunda föreskrives hava verkställts.

I de fall, då viss viktmängd angives, inbegripes icke däri varans emballage.

32 §.

I avseende å dynamit och andra sådana explosiva varor, som äro avsedda för sprängningsarbete men som icke äro att hänföra till krut, iakttages:

a) att den explosiva varan, fördelad i patroner, skall inneslutas i paket med omslag av tjockt papper eller kartong, varje paket om högst 2 1/2 kilograms vikt;

b) att varje patron och varje paket skola märkas med den explosiva varans handelsnamn, fabrikens firma eller varumärke samt det årtal, då varan tillverkats, varjämte å varje paket skall angivas den viktmängd explosiv vara paketet innehåller;

c) att paketen skola förpackas i stark och tät låda av trä, som invändigt skall vara beklädd med tjär- eller asfaltpapp eller annat vattentätt ämne;

d) att varje låda får innehålla högst 50 kilogram explosiv vara.

33 §.

Nitrocellulosa skall utom i fall, varom i tredje stycket förmäles, förpackas i låda av sådan beskaffenhet, som i 32 § c) sägs; skolande nitrocellulosa såsom färdig handelsvara innehålla minst 25 procent vatten eller alkohol eller, om den är pressad, minst 15 procent vatten eller minst 12 procent paraffin.

Ej må något kärl innehålla mer än 50 kilogram nitrocellulosa, beräknat såsom vatten-, alkohol- eller paraffinfritt, dock att detta stadgande ej är tillämpligt på pressad nitrocellulosa, som är avsedd för militärt ändamål.

Oavsett vad ovan stadgats skall beträffande fuktad kollodiumbomull, varom i 3 § 1 mom. sägs, gälla, att därest sådan vara förpackas i tätt slutna ståndkärl av annan metall än oförtent järnplåt, vilka kärl äro försedda med skruvlock eller lock med gummipackning med lämplig anordning för kärlens noggranna tillslutande, varje kärl må innehålla högst 65 kilogram kollodiumbomull eller, om kärlet är anordnat att rullas, högst 100 kilogram av varan, i båda fallen beräknad såsom fri från i nämnda moment avsett fuktningsmedel.

34 §.

Krut skall förpackas i täta, väl sammanfogade och slutna kärl av trä eller metall, dock ej oförtent järnplåt.

Krut, som förpackas i kärl av trä, skall, om det är pulvriserat eller kornformigt, vara i delar om högst ett kilogram närmast inneslutet i påse av tätt tyg eller i kardus av starkt papper eller kartong eller i kärl av metall, dock ej oförtent järnplåt.

Lock å trälåda fästes med skruvar.

Ej må något kärl innehålla mer än 50 kilogram krut.

Vad i andra och fjärde styckena stadgats gäller ej krut, avsett för militärt ändamål eller för export.

35 §.

För sprängämnen avsedda tändhattar, som innehålla knallkvicksilver, blyazid eller därmed i känslighet jämförligt ämne, skola förpackas i bleckaskar. I varje ask må förpackas högst 100 tändhattar.

Askarna skola sammanfogas i paket med högst 10 askar i varje paket. Paketen skola stadigt förpackas i låda av trä om minst 25 millimeters tjocklek och på alla sidor mot lådan omgivas av hyvelspån, träull eller annat mjukt fyllnadsmaterial till en tjocklek av minst 30 millimeter. Innehålla paket, som skola förpackas i ett kolly, sammanlagt 10,000 tändhattar eller däröver, skola paketen förpackas i en tätt omslutande låda av trä eller bleckplåt, i senare fallet med tillött lock; och skall denna låda i sin ordning stadigt anbringas i en annan låda av trä om minst 25 millimeters tjocklek av sådan storlek, att mellan inner- och ytterlådan överallt förefinnes ett mellanrum om minst 30 millimeter, som fylles med hyvelspån, träull eller annat mjukt fyllnadsmaterial.

Lock å trälåda fästes med skruvar.

36 §.

1. Explosiva varor, som icke innefattas under föreskrifterna i 32—35 §§, skola på ett efter deras beskaffenhet ändamålsenligt sätt förpackas i täta, fasta och slutna kärl av trä eller metall.

2. De ytterligare föreskrifter, som med avseende å explosiva varor, som i 1 mom. avses, kunna bliva erforderliga ifråga om förpackning och högsta

myckenhet, varje kärl må innehålla, ankommer det på kommerskollegium att, efter sprängämnesinspektionens hörande, utfärda.

37 §.

I samma kärl eller låda får ej förpackas mera än ett slag explosiv vara. Ej heller må i kärl eller låda, som innehåller explosiv vara, inrymmas annat föremål än sådant, som erfordras för varans förpackning.

Å explosiva varor, avsedda för militärt ändamål, äro bestämmelserna i denna paragraf ej tillämpliga.

38 §.

Kärl eller låda, som innehåller explosiv vara, skall, då vikten överstiger 35 kilogram, förses med stark och lätt åtkomlig anordning för bärning.

39 §.

Å varje ytterkärl skall angivas den däri inneslutna explosiva varans handelsnamn, fabrikens firma eller varumärke ävensom den viktmängd explosiv vara kärlet innehåller. På locket och två motsatta sidor skola därjämte utvändigt å kärlet med stora och tydliga bokstäver i röd färg anbringas, i fråga om explosiv vara av första klass, orden: *Explosiv vara I klass. Farligt;* och, i fråga om explosiv vara av andra klass, orden: *Explosiv vara II klass. Behandlas försiktigt.*

---

4 KAP.

Om innehav och förvaring.

Allmänna bestämmelser.

43 §.

---

2. Tändhattar för sprängämnen skola förvaras skilda från andra explosiva varor.

6 KAP.

Om transport.

Allmänna bestämmelser.

66 §.

Vid all transport av explosiv vara skall densamma vara förpackad och emballaget märkt på sätt i 3 kap. stadgas. Ytterkärl, innehållande explosiv vara av första klass, som vid transport behandlas såsom explosiv vara av

andra klass, eller ock etikett å sådant kärl, skall dessutom med stora och tydliga bokstäver vara märkt med orden: *Transporteras såsom explosiv vara av II klass.*

Avsändaren åligger tillse, att vad sålunda föreskrivits noga iakttages.

Å emballage till explosiv vara, avsedd för krigsmaktens behov, må uteslutas sådan märkning, som kan röja något av hemlig natur.

Vid transport skall jämväl vad i 43 § 2 mom. stadgas äga motsvarande tillämpning.

Transport av explosiv vara, som i 25 § 1 mom. avses, nitroglycerin utom sådan, som i 25 § 3 mom. avses, ävensom nitrocellulosa, där den icke är att anse såsom färdig handelsvara, som i 33 § sägs, vare förbjuden.

67 §.

I fråga om befordran av explosiv vara med allmänna posten gäller vad därom är särskilt stadgat.

Särskilda bestämmelser.

A) Transport landvägen annorledes än å järnväg.

68 §.

1. Vid transport landvägen annorledes än å järnväg av explosiv vara av första klass till större myckenhet än 10 kilogram skall — — — — — — — — — — — — — — — — — — iakttagas:

a) att godset skall vara åtföljt av frakt- eller forsedel, upptagande avsändarens och mottagarens namn och adress jämte den försända varans handelsnamn och viktmängd ävensom antalet lådor eller kärl, vari den försändes;

— —

d) att å fordonet skall, stadigt fastsatt å en stång, vars översta del höjer sig minst en meter över lastens högsta yta, föras vid dagsljus en röd flagga minst 60 centimeter lång och 30 centimeter bred samt eljest en lykta med rött, såväl framför som bakom fordonet lätt synligt sken och av beskaffenhet i övrigt, som godkänts av sprängämnesinspektionen;

— —

f) att, där sådant utan synnerlig olägenhet kan undvikas, transporten ej må ske genom stad, köping eller annat samhälle, där den för städerna gällande ordning för bebyggande skall iakttagas; börande, då färd genom sådan ort likväl äger rum, uppehåll ej göras för annat ändamål än avlämnande av explosiv vara;

2. Användes automobil, som ej framdrives med elektrisk kraft, för transport av explosiv vara av första klass till större myckenhet än 10 kilogram, iakttages:

a) att transporten må äga rum endast med automobil, som är försedd med de särskilda säkerhetsanordningar, som av sprängämnesinspektionen föreskrivas;

b) att automobilen icke må tagas i bruk för avsett ändamål, innan densamma blivit avsynad av sakkunnig, som länsstyrelsen, efter sprängämnesinspektionens hörande, utser, och av länsstyrelsen för ändamålet godkänd; börande dylikt godkännande meddelas att gälla endast tillsvidare;

c) att största myckenhet explosiv vara, som må forslas på automobilen, icke får överstiga 2,000 kilogram;

d) att lådor eller kärl, vari den explosiva varan är innesluten, skola å automobilens lastflak, som bör vara väl rengjort, säkert fastgöras och placeras på sådant sätt, att de icke må kunna stjälpa eller förskjuta sig, varför underlaget ej får vara ojämnt utan lämpligen bör bestå av tämligen tjocka, täta mattor eller presenningar eller dylikt, skolande lådorna eller kärlen, därest fordonet ej är täckt, väl övertäckas med presenning eller dylikt;

e) att förutom den explosiva vara, som transporten avser, icke må å automobilen medföras annat gods än dels erforderliga drivmedel för automobilen, varvid eldfarlig olja skall förvaras i automobilens fasta behållare, dels stubin och vad som erfordras till underlag, varom under d) förmäles, dels ock, under förutsättning att högst 400 kilogram explosiva varor transporteras å automobilen, högst 10 kilogram tändhattar, vilka skola förvaras i en med dubbla väggar och fyllning av icke brännbart material försedd plåtklädd låda, placerad så, att avståndet till de övriga explosiva varorna utgör minst en meter;

f) att å automobilen skall, på sätt under 1 mom. d) angives, föras en röd flagga eller en lykta med rött sken, varjämte å automobilens framsida och baksida orden: *Explosiv vara* med stora och tydliga bokstäver skola vara anbragta;

g) att automobilen icke må framföras inom tättbebyggt område med högre hastighet än 25 kilometer i timmen och annorstädes med högre hastighet än 40 kilometer i timmen;

h) att då för transporten flera automobiler användas de skola köra på ett avstånd av minst 100 meter från varandra;

i) att automobilens förare skall av länsstyrelsen vara godkänd som förare av automobil för transport av explosiv vara av första klass; ägande dylikt godkännande giltighet under högst ett år;

j) att å automobilen skall, utom föraren, medfölja, där å automobilen transporteras mer än 200 kilogram explosiv vara, en av länsstyrelsen godkänd tillsyningsman för transporten; ägande länsstyrelsen att förordna sådan tillsyningsman för en tid av högst ett år;

k) att, utom föraren och tillsyningsmannen, annan ej må medfölja automobilen, varom tydligt anslag skall finnas uppsatt invid förarplatsen;

l) att de, som åtfölja automobilen, icke under tiden må röka tobak eller

eljest begagna eld, dock att hinder ej möter mot användning av gengasdriven automobil;

m) att under transporten automobilen aldrig må lämnas utan tillsyn;

n) att automobilens motor skall vara stoppad vid lastning och lossning, dock att detta ej gäller gengasdriven automobil; samt

o) att vad under 1 mom. a) och f) är stadgat jämväl skall gälla transport med automobil.

— —

4. Å — — — — — — motorfordon, som användas i regelbunden persontrafik, må explosiv vara, utom 5 kilogram ammunition för handvapen, icke medföras.

69 §.

1. Skall explosiv vara av första klass till myckenhet, överstigande 200 kilogram men icke 500 kilogram, fortskaffas på sätt i 68 § sägs, åligger det avsändaren att senast 48 timmar före transportens avgång göra anmälan hos länsstyrelsen. I anmälan, vari uppgift om avgångstiden skall lämnas, skall jämväl uppgivas handelsnamn och vikt å den explosiva vara, som skall försändas, antalet lådor eller kärl, vari den förvaras, bestämmelseorten och mottagarens namn så ock den väg transporten skall framgå samt tid, som beräknas åtgå för tillryggaläggande av de särskilda delarna av vägen. Därest den explosiva varan skall fortskaffas till ort utom länet, åligger det avsändaren att hos länsstyrelsen i varje län, där transporten skall framgå, ingiva anmälan, som ovan sägs, med underrättelse därjämte om stället och tiden för transportens inträffande vid länsgränsen.

2. Uppgår myckenheten till mer än 500 kilogram, skall anmälan, som i 1 mom. avses, ske minst fyra dagar före transportens avgång, ankommande det på länsstyrelsen att, om så anses nödigt, förordna tillsyningsman för transportens beledsagande, där ej förordnande meddelats enligt stadgandet i 68 § 2 mom. j). Till sådant uppdrag må på begäran av avsändaren för viss tid förordnas av honom föreslagen lämplig person; och må i dylikt fall anmälan göras senast 48 timmar före transportens avgång. Arvode och reseersättning åt tillsyningsman bekostas av avsändaren och bestämmes av länsstyrelsen, därest ej överenskommelse träffas.

3. Anmälan erfordras ej, då transport av explosiv vara skall ske utan att allmän väg begagnas.

4. Den, som av länsstyrelsen förordnats att såsom tillsyningsman åtfölja transport av explosiv vara, åligger att tillse, att vid den explosiva varans på- och avlastning ävensom under själva transporten nödiga försiktighetsmått till förekommande av olyckshändelse noggrant iakttagas; skolande de föreskrifter, tillsyningsmannen i sådant avseende meddelar, ovillkorligen åtlydas.

5. Då explosiv vara av första klass till större myckenhet än 200 kilogram skall föras genom stad, köping eller annat samhälle, där den för städerna

gällande ordning för bebyggande skall iakttagas, åligger det länsstyrelse, som enligt vad ovan föreskrivits mottagit anmälan om transporten, att om tiden, då transporten är att förvänta till ort, som nyss sagts, underrätta polismyndigheten därstädes i så god tid att erforderliga säkerhetsåtgärder må kunna vidtagas.

B) Transport å järnväg.

70 §.

1. Explosiv vara av första klass må, med de undantag som föranledas av stadgandena i 72 och 78 §§, forslas endast med särskilda tåg *(kruttåg)*, som icke medföra resande eller eldfarlig olja eller annat lätt antändbart gods.

2. Explosiva varor av första klass, som forslas med kruttåg, skola i och för sådan forsling vara inlastade i särskilda, väl tillslutna och låsta, täckta vagnar, i vilka intet annat gods än explosiva varor får finnas.

Lådor och kärl skola lastas bredvid varandra i ett lager på vagnens botten; skolande å bottnen en matta eller presenning finnas utbredd. Har bottnen utfyllts av detta lager, må ovanpå detsamma ytterligare ett lager inlastas; skolande mellan lagren finnas utbredd en matta eller presenning.

3. Vagnarna skola i tåget ställas så, att mellan dem och lokomotivet finnas minst tre och efter desamma minst två vagnar, som antingen äro tomma eller lastade med gods, som icke är lätt antändbart.

4. Å kruttåg skall någon av den medföljande personalen särskilt vara beordrad att såsom tillsyningsman hava uppsikt över de med explosiv vara lastade vagnarna. Å stationer, där tåget gör uppehåll, skall tillsyningsmannen vaka över och hava ansvar för därvid företagen lossning och lastning. Tillsyningsmannen, som genast vid tågets ankomst till station, där uppehåll göres, för stationsföreståndaren skall utvisa de med explosiv vara lastade vagnarna, må under uppehållet icke lämna vagnarna ur sikte, utan att annan person av stationsföreståndaren beordrats att under tiden utöva denna uppsikt.

5. Vagnar, som innehålla explosiva varor av första klass, skola, då tåg under natten gör uppehåll å station, sättas å sådant ställe på bangården, där olycka genom eld eller explosion ej är att befara; och är stationsföreståndaren ansvarig för att dessa vagnar under natten icke lämnas utan bevakning.

6. Personal, som medföljer kruttåg, vare därunder förbjuden all tobaksrökning. Då sådant tåg stannar vid station, må icke någon, som vid tillfället röker tobak eller eljest handhar bar eld, närma sig de med explosiva varor lastade vagnarna. Den, som ej åtlyder tillsägelse att från sådan vagn avlägsna sig, må därifrån av stationspersonalen bortföras.

71 §.

Angående kruttåg skall å järnvägens samtliga stationer anslås tidtabell, utvisande dag, då sådant tåg förekommer, samt ankomst- och avgångstider; skolande, innan tidtabellen tillämpas, två exemplar av densamma översändas till länsstyrelsen i varje län, där järnvägen framgår.

72 §.

Å sådana järnvägslinjer, där enligt järnvägsstyrelsens eller vederbörande enskilda järnvägsförvaltnings bedömande detta lämpligen kan ske, må explosiv vara av första klass forslas jämväl med annat tåg än kruttåg under iakttagande av följande föreskrifter:

a) tågets största hastighet får icke överstiga 40 kilometer i timmen;

b) myckenheten explosiv vara, som må forslas i en och samma vagn, får icke överstiga 200 kilogram;

c) den explosiva varan skall lastas i täckta vagnar, som under transporten hållas låsta;

d) så länge den explosiva varan finnes i vagnen får annat gods icke inlastas i, lossas från eller omstuvas i vagnen;

e) den explosiva varan får icke forslas i vagn med påfyrad eldstad;

f) vagn, vari den explosiva varan forslas, skall gå efter personvagnssättet, skolande sådan vagn genom minst tre vagnar vara skild från vagn, som är upplåten till resande eller innehåller eldfarlig olja eller annat lätt antändbart gods eller påfyrad eldstad, och i tåget efterföljas av minst två vagnar, som antingen äro tomma eller lastade med gods, som icke är lätt antändbart.

73 §.

1. Avsändare av explosiv vara av första klass åligger att senast sex dagar före den dag, då tåget avgår, göra skriftlig anmälan om försändningen vid den järnvägsstation, varifrån försändningen skall ske. Sådan anmälan skall innehålla uppgift om godsets vikt och antalet kolly, mottagningsstationen och namnet å mottagaren.

2. Det åligger stationsbefälet å avsändningsstationen att i så god tid, att avsändaren inom de i 69 § 1 och 2 mom. stadgade tider hinner göra anmälan, lämna avsändaren uppgift om den tid, då godset skall avlämnas vid stationen för att till forsling med det ifrågavarande tåget kunna mottagas, samt om tid, då godset kan väntas framkomma till mottagningsstationen; skolande avsändaren underrätta mottagare av godset om tiden, då godset väntas framkomma till mottagningsstationen.

3. Det åligger avsändaren att, innan godset till forsling avlämnas, tillställa stationsbefälet skriftlig förbindelse av mottagaren att å mottagningsstationen avhämta godset inom två timmar efter ankomsten, vid påföljd, som i 74 § 3 mom. sägs.

74 §.

1. Till transport mottagen sändning explosiv vara av första klass skall å järnvägsstationen, intill dess godset inlastats, förvaras under bevakning på avskild plats, där olycka genom eld eller explosion icke kan befaras, samt övertäckas med presenning. Bevakningen skall ombesörjas av stationsbefälet. Erfordras bevakning av godset under längre tid än två timmar före tågets avgång, skall kostnaden i vad den avser den överskjutande tiden vidkännas av avsändaren.

2. Enahanda försiktighetsmått skola, då godset anlänt till mottagningsstationen, iakttagas, intill dess godset varder därifrån avhämtat.

3. Det åligger mottagare av explosiv vara av första klass att inom två timmar efter ankomsten av det tåg, varmed den explosiva varan befordrats, avhämta densamma, vid äventyr att stationsbefälet på mottagarens bekostnad och risk ombesörjer, att godset upplägges å av polismyndigheten utsedd plats, varefter järnvägens ansvar för godset upphör.

4. Angående explosiv vara av första klass, som vid transport må behandlas såsom explosiv vara av andra klass, åligger det stationsbefälet å mottagningsstationen att skyndsamt efter varans ankomst underrätta mottagaren.

75 §.

Explosiv vara av andra klass må forslas även med andra tåg än som i 70 och 72 §§ avses. Explosiv vara av andra klass må ej forslas i samma vagn som eldfarlig olja eller annat lätt antändbart gods eller i vagn med påfyrad eldstad.

76 §.

1. Å båda sidor av vagn, lastad med explosiva varor, skola orden: *Explosiv vara* med stora och tydliga bokstäver vara anbragta.

2. Vid växlingsrörelser skall största försiktighet iakttagas, så att vagnar, lastade med explosiv vara, icke utsättas för några hårdare stötar.

77 §.

Fraktsedel, som åtföljer explosiv vara, skall, förutom vad i gällande järnvägstrafikstadga är föreskrivet, innehålla uppgift om varans handelsnamn ävensom vilken klass godset tillhör samt efter vilken klass transport av varan skall äga rum.

78 §.

Med det tåg, resande själv begagnar, må han såsom resgods medföra högst 1 kilogram krut samt högst 5 kilogram ammunition för handvapen under iakttagande av följande föreskrifter:

a) godset, som skall vara på lämpligt sätt förpackat, skall i god tid före tågets avgång inlämnas till försändning såsom inskrivet resgods, därvid skola uppgivas varans handelsnamn och vikt;

b) om förekomsten av sådant resgods å tåget skall stationsföreståndaren underrätta tågbefälhavaren, som skall tillse, att godset behandlas med försiktighet och i resgodsvagnen sättes avskilt från annat gods och uppeldad eldstad;

c) utgöres godset av krut, åligger det resanden att å mottagningsstationen avhämta detsamma inom två timmar efter tågets ankomst, vid påföljd, som i 74 § 3 mom. sägs.

79 §.

I personvagn må, med undantag av 2 kilogram ammunition för handvapen, som varje resande äger medföra, explosiv vara icke intagas.

80 §.

Inträffar olyckshändelse, varigenom gods till följd av dess explosiva egenskap förstöres, är järnvägsförvaltningen icke skyldig att därför ersätta godsets ägare.

81 §.

1. Angående militärtransporter på järnväg i vad de avse transport av ammunition och sprängämnen gäller vad därom särskilt stadgas.

2. I trafik till och från länder, som anslutit sig till internationella fördraget angående godsbefordring å järnväg, gälla de föreskrifter, som finnas meddelade i berörda fördrag.

82 §.

Utöver vad ovan stadgats i fråga om explosiv varas transport å järnväg lände till efterrättelse vad gällande järnvägstrafikstadga och vederbörande taxa i sådant avseende innehålla.

— —

C) Transport sjöledes.

83 §.

1. Med fartyg, som enligt gällande bestämmelser skall vara försett med passagerarefartygscertifikat, må — försändas högst nedan angivna myckenheter explosiva varor:

25 kilogram av de under 2 § I b), g), h), j) och k) upptagna, med undantag av nitroglycerin;

100 kilogram av de under 2 § I l) upptagna;

500 kilogram av de under 2 § I d) och f) upptagna ävensom nitrocellulosa såsom färdig handelsvara, som i 33 § sägs;

4 000 kilogram av den under 2 § II a) upptagna;

1 500 kilogram av de under 2 § II b), c) och d) upptagna;

75 kilogram av de under 2 § II e) upptagna;

200 kilogram av de under 2 § II f) upptagna, — — — — — — —; samt

500 kilogram av den under 2 § II h) upptagna.

Den explosiva varan skall åtföljas av fraktsedel, däri angives, förutom avsändarens och mottagarens namn och adress, den klass varan tillhör samt myckenheten av varje klass.

— —

7 KAP.

Om import.

85 §.

1. Explosiv vara, som ej är till sin sammansättning av sprängämnesinspektionen känd, må ej till riket införas. Ej heller må till riket, med mindre kommerskollegium, efter sprängämnesinspektionens hörande, för visst fall därtill lämnat tillstånd, införas explosiv vara av första klass, som ej får i riket tillverkas eller transporteras.

2. Explosiv vara, som importerats, må ej av vederbörande tullmyndighet utlämnas, med mindre mottagaren styrker sin behörighet att innehava det ifrågavarande partiet eller fråga är om allenast de slag och myckenheter, som enligt 55 § 1 mom. må innehavas utan särskilt tillstånd.

8 KAP.

Ansvarsbestämmelser m. m.

— —

87 §.

Uraktlåtenhet att iakttaga de i 3 kap. meddelade föreskrifter straffes med böter från och med tjugufem till och med femhundra kronor; och vare godset förbrutet.

— —

90 §.

1. Bryter någon mot vad i 6 kap. är föreskrivet om transport av explosiv vara eller mot föreskrift, som av vederbörande myndighet eller av vederbör-

ligen förordnad tillsyningsman med avseende å transporten må hava meddelats, straffes med böter från och med tjugufem till och med femhundra kronor; och vare vid överträdelse av det i 66 § femte stycket stadgade förbud godset jämväl förbrutet.

2. Söker någon genom oriktig uppgift vare sig om godsets beskaffenhet eller i annat avseende eller utan anmälan om varans beskaffenhet att få explosiv vara transporterad, straffes med böter från och med femtio till och med ettusen kronor och have förbrutit godset.

91 §.

Den, som till riket inför eller försöker införa annan explosiv vara än som enligt 85 § må till riket införas, straffes med böter från och med tvåhundra till och med ettusen kronor, och vare godset förbrutet.

92 §.

Envar, som beträdes med vårdslöshet vid handhavande av explosiv vara, straffes med böter från och med tjugufem till och med femhundra kronor.

— —

94 §.

Den, som under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse mot denna förordning, fortsätter samma förseelse, skall, när han varder därtill lagligen förvunnen, för varje gång stämning delgivits fällas till särskilt ansvar.

Där efter allmän lag följer ansvar å förseelse, som eljest skolat falla under denna förordnings ansvarsbestämmelser, äga samma bestämmelser icke tillämpning.

95 §.

1. Allmän åklagare skall med noggrannhet övervaka efterlevnaden av denna förordning samt i de fall, då enligt densamma gods är att anse förbrutet, därå verkställa beslag.

2. Vederbörande tulltjänsteman åligger att med uppmärksamhet övervaka införseln till riket av explosiv vara samt, då dylikt gods skall jämlikt 91 § anses förbrutet, därå verkställa beslag.

96 §.

1. Gods, som blivit med beslag belagt, skall sättas under försegling av den, som verkställt beslaget, samt förvaras under lås och på säkert ställe, till dess genom laga kraftvunnet beslut blivit avgjort, huruvida godset skall anses såsom förbrutet. Om beslagets verkställande och de för godsets för-

varing vidtagna åtgärder göre den, som verkställt beslaget, ofördröjligen anmälan hos sprängämnesinspektionen eller polismyndigheten, på vilken det ankommer att meddela de närmare föreskrifter, som för godsets förvaring må finnas nödiga.

2. Gods, som genom laga kraftvunnet utslag förklarats förbrutet, skall i enlighet med de av sprängämnesinspektionen eller polismyndigheten meddelade föreskrifter förvaras, intill dess detsamma kan bliva genom exekutiv myndighet försålt eller efter sprängämnesinspektionens anvisning oskadliggjort.

97 §.

Åtal för överträdelse av föreskrifterna i denna förordning anhängiggöres vid allmän domstol och utföres av allmän åklagare.

98 §.

Av böter, som enligt denna förordning ådömas, ävensom av försäljningsbelopp för förbrutet gods tillfalle en tredjedel, dock högst ettusen kronor, åklagaren och återstoden kronan. Har åklagaren icke tillika verkställt beslag å gods, som dömes förbrutet, varde den andel i böter och försäljningsbelopp, som eljest skulle tillkomma åklagaren, lika fördelad mellan honom och den, som verkställt beslaget.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

99 §.

Utöver vad i denna förordning är föreskrivet skall beträffande sådan explosiv vara, som avses i gällande kungörelse med vissa bestämmelser angående skjutvapen och ammunition, gälla vad därom i nämnda kungörelse finnes stadgat.

---

1. Denna förordning skall träda i kraft den 1 juli 1928.

2. Genom denna förordning upphävas:

kungl. förordningen den 19 november 1897 (n:r 102) angående explosiva varor; samt

kungl. förordningen den 19 november 1897 (n:r 103) angående explosiva varors transporterande å järnväg;

tillika med de särskilda stadganden, vilka innefatta ändring i eller tillägg till sålunda upphävda bestämmelser.

— —

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Stockholms slott den 18 maj 1928.

GUSTAF.
(L. S.)

(Handelsdepartementet.) FELIX HAMRIN.

Utdrag av

KUNGL. MAJ:TS FÖRORDNING

angående eldfarliga oljor;

given Stockholms slott den 7 oktober 1921 (SFS 876)

med däri sedermera av Kungl. Maj:t fastställda ändringar den 4 oktober 1940 (SFS 854)

Vi GUSTAF, med Guds nåde, Sveriges, Götes och Vendes Konung, göra veterligt: att Vi, efter vederbörandes hörande, funnit gott förordna som följer:

1 KAP.

Om förordningens tillämplighetsområde m. m.

1 §.

1. Till eldfarliga oljor hänföras i denna förordning:

a) flytande kolväten (råpetroleum och destillationsprodukter därav samt genom destillation av stenkol, brunkol, skiffer, torv, ved, harts med flera ämnen beredda råoljor och renade oljor), vilka vid provning i Abel-Penskys apparat för undersökning av eldfarliga oljor avgiva antändbar ånga vid + 40° å Celsii termometer eller därunder;

b) annan renad petroleum, än under a) inbegripen, av sådant slag, som företrädesvis användes för belysningsändamål;

c) lösningar av harts, kautschuk, guttaperka, tvål med flera ämnen, så framt lösningarna innehålla flytande kolväten och vid provning i Abel-Penskys apparat vid + 21° å Celsii termometer eller därunder avgiva antändbar ånga, såsom vissa slag av fernissor, lacker, skocement; samt

d) eter, kollodium, etylacetat (ättiketer), amylacetat, kolsvavla samt med dessa i avseende å avgivande av antändbar ånga jämförliga oljor, som ej äro inbegripna under a) och c) här ovan.

2. Eldfarliga oljor indelas i två klasser.

Till eldfarliga oljor av *första klass* hänföras:

flytande kolväten, vilka vid provning i Abel-Penskys apparat avgiva antändbar ånga vid + 21° å Celsii termometer eller därunder, såsom vissa slag

av råpetroleum, petroleumeter, gasolja, bensin, ligroin, bensol, toluol, rå skifferolja, rå träolja; samt

oljor, som avses under 1 mom. c) och d) här ovan.

Till eldfarliga oljor av *andra klass* hänföras övriga oljor, varå denna förordning äger tillämpning, såsom vissa slag av råpetroleum eller renad petroleum, xylol, cumol, solventnafta, vissa slag av renad skifferolja eller renad träolja, terpentinolja.

3. Ingår eldfarlig olja, varom ovan förmäles, i blandning, exempelvis motorsprit, tillämpas förordningens bestämmelser å blandningen i dess helhet, dock att vid beräknande av den myckenhet, som i varje särskilt fall högst må innehavas eller transporteras, hänsyn skall tagas allenast till den eldfarliga olja, som ingår i blandningen.

4. I fråga om vanlig sprit, sprithaltiga drycker, träsprit, aceton, spritfernissor och andra sådana eldfarliga vätskor, vilka — i motsats till ovan angivna oljor — äro till alla delar blandbara med vatten, äger förordningen, oavsett vid vilken temperatur vätskorna avgiva antändbar ånga, icke tillämpning.

2 §.

1. Å renad petroleum, hänförlig till eldfarlig olja av andra klass och av sådant slag, som företrädesvis användes för belysningsändamål, äga — så framt oljan uppgår till en myckenhet av högst 10,000 kilogram eller, där oljan förvaras å kärl av järn eller annan metall, högst 20,000 kilogram och ej innehaves inom stad, köping eller municipalsamhälle, där den för städerna gällande ordning för bebyggande skall iakttagas — föreskrifterna i 3 kap. om innehav och förvaring icke tillämpning, dock att jämväl i sådant fall föreskriften i 22 § 1 mom. skall iakttagas.

Vad ovan stadgats om undantag från föreskrifterna i 3 kap. om innehav och förvaring må, efter av länsstyrelsen på gjord ansökning lämnat medgivande, äga motsvarande tillämpning, där oljan innehaves inom område i stad, köping eller municipalsamhälle, som ovan avses, så framt för området ej finnes stadsplan.

2. Föreskrifterna i 50, 52 och 55 §§ äga icke tillämpning vid försändning å järnväg av sådan eldfarlig olja, som i 1 mom. avses.

3 §.

1. Å eldfarlig olja, som förvaras i motordrivet fortskaffningsmedels fasta behållare eller i sådan dess reservbehållare, som är försedd med av kommerskollegium godkända säkerhetsanordningar för hindrande av explosion, äga föreskrifterna i denna förordning icke tillämpning.

4 §.

1. Å eldfarlig olja, som apoteksföreståndare enligt särskilda stadganden för sitt yrkes utövande tillverkar, bearbetar, innehar eller försänder, äga bestämmelserna i denna förordning icke tillämpning, där ej fråga är om tillverkning, bearbetning eller innehav till större myckenhet än som enligt 3 kap. må finnas i mindre förråd eller om från apotek avgående sändning, överstigande 5 kilogram.

5 §.

1. I avseende å innehav, förvaring och transport av eldfarlig olja för statens räkning gäller vad därom är eller varder särskilt föreskrivet.

2. Angående transport av eldfarlig olja till och från länder, som anslutit sig till internationella fördraget angående godsbefordring å järnväg, gäller vad i sådant avseende stadgats i nämnda fördrag.

— —

3 KAP.

Om innehav och förvaring.

Allmänna bestämmelser.

20 §.

3. Vid beräknande av den myckenhet eldfarlig olja av första klass, som enligt vad i detta kap. stadgas får i varje särskilt fall innehavas, må den olja, som förvaras i kärl av järn eller annan metall, vilka tillika äro försedda med av kommerskollegium godkända säkerhetsanordningar för hindrande av explosion (explosionsfritt kärl), beräknas till allenast hälften av dess verkliga myckenhet.

4. Vad i 3 mom. stadgas äger motsvarande tillämpning, där eldfarlig olja av andra klass förvaras å kärl av järn eller annan metall.

22 §.

1. Kärl, vari eldfarlig olja förvaras, skall vara förfärdigat av för ändamålet lämpligt material med tillräcklig godstjocklek.

2. Kärl, vari eldfarlig olja av första klass till större myckenhet än 1 kilogram förvaras, skall vara av järn eller annan metall, där ej annat föranledes av stadgandet i 3 mom.

3. För förvaring av skocement och andra trögflytande lösningar må, utan hinder av stadgandet i 2 mom., användas kärl av trä.

23 §.

Å båda bottnarna av fat, som innehåller eldfarlig olja av första klass, skola med tydliga bokstäver å röd bottenfärg genom direkt påmålning vara

tecknade orden: »*Mycket eldfarlig olja*» eller orden: »*Mycket eldfarligt*». Å annat kärl, som avses i 22 § 2 mom., skola på lätt i ögonen fallande ställe vara anbringade medelst direkt påmålning eller fastsatt etikett i tydliga bokstäver å röd bottenfärg orden: »*Mycket eldfarlig olja*» eller orden: »*Mycket eldfarligt*». Detsamma bör iakttagas även beträffande andra eldfarlig olja av första klass innehållande kärl än de nu nämnda.

Vid försäljning åligger säljaren tillse, att varje kärl, vari eldfarlig olja av första klass avlämnas till köparen, är så märkt som ovan sagts.

24 §.

Kärl, vari eldfarlig olja av första klass förvarats, skall, intill dess detsamma fullständigt rengjorts, hållas väl tillslutet.

— —

5 KAP.

Om transport.

Allmänna bestämmelser.

47 §.

1. Vad i 20 § 3 och 4 mom. samt 22 och 23 §§ stadgats äger motsvarande tillämpning vid transport av eldfarlig olja.

2. Försändes eldfarlig olja i kärl av glas eller stengods, skall kärlet vara på ändamålsenligt sätt förpackat för att förhindra skada under transporten. Vikten av varje kolly må, då fråga är om eldfarlig olja av första klass, icke överstiga 60 kilogram.

3. Kärl, innehållande eldfarlig olja, får icke med annat gods sammanpackas i ett och samma kolly.

4. Där kärl med eldfarlig olja av första klass försändes i förpackat skick, skall jämväl omhöljet vara så märkt som i 23 § föreskrives beträffande annat kärl än fat. Försändes eldfarlig olja av andra klass på sätt nyss sagts, skola å omhöljet orden: »*Eldfarlig olja*» vara tydligt anbragta.

5. Otäta eller eljest bristfälliga kärl må ej mottagas till transport. Omfattar transport jämväl tomma kärl, vari eldfarlig olja av första klass förut förvarats, skola dessa vara väl tillslutna.

6. Avsändaren åligger tillse, att vad ovan föreskrivits om kärl, vari eldfarlig olja försändes, noga iakttages.

Särskilda bestämmelser.

A) Transport landvägen annorledes än å järnväg.

48 §.

Vid transport landvägen annorledes än å järnväg av eldfarlig olja av första klass skall iakttagas:

att de, som köra eller eljest åtfölja fordonet, icke under tiden röka tobak eller eljest begagna eld, förutom i lykta, och att tändning och släckning av sådan lykta till förekommande av eldfara sker med nödig försiktighet;

att i stad, köping eller annan tätare bebyggd ort fordonet ej lämnas utan tillsyn; samt

att å fordonet ej lägges explosiv vara.

Det i första stycket stadgade förbud mot begagnande av eld utgör ej hinder för transport av eldfarlig olja av första klass å gengasdrivet motorfordon, därest detta av länsstyrelsen efter sprängämnesinspektionens hörande godkänts för sådan transport. Vid lastning och lossning samt under färden må dock å gasgeneratorn befintlig lucka för påfyllning av bränsle eller tömning av aska icke öppnas utan iakttagande av de särskilda försiktighetsåtgärder, som sprängämnesinspektionen må föreskriva.

B) Transport å järnväg.

50 §.

1. Å järnväg må eldfarlig olja, med i 6 mom. nämnda undantag, icke forslas med tåg, som medför fraktgodssändningar av explosiv vara av första klass.

2. Vagn, vari eldfarlig olja forslas, får icke innehålla annat lätt antändbart gods eller påfyrad eldstad och får ej heller upplåtas åt resande. Å yttre sidorna av vagnen skall vara tydligt angivet, att den innehåller eldfarlig olja. Från vad sålunda stadgats må dock undantag äga rum, där fråga är om allenast resgodssändningar av eldfarlig olja.

3. Vagnslastsändning av eldfarlig olja, förvarad å fat, skall forslas å öppen vagn, som täckes i mån av behov.

4. I tåg, som medför resande, må eldfarlig olja forslas såsom il- eller fraktgods endast under villkor att, förutom vad i allmänhet för forslingen är föreskrivet, följande särskilda föreskrifter iakttagas:

a) tågets största tillåtna hastighet får icke överstiga 60 kilometer i timmen;

b) vagn, i vilken eldfarlig olja forslas, skall vara skild från vagn, som är upplåten åt resande, genom minst en skyddsvagn, därest oljevagnen går efter personvagnssättet, och i motsatt fall genom minst tre skyddsvagnar; skyddsvagn får icke innehålla lätt antändbart gods eller påfyrad eldstad.

5. Såsom resgods må med det tåg, resanden själv begagnar, forslas eldfarlig olja under iakttagande av, förutom vad i allmänhet för forslingen är föreskrivet, följande särskilda villkor:

a) den myckenhet eldfarlig olja, som varje resande äger medföra, får icke överstiga 10 kilogram;

b) kärl, som innehåller olja till större myckenhet än 1 kilogram, skall vara förfärdigat av järn eller annan metall;

c) kärl, som innehåller eldfarlig olja av första klass, skall vara märkt på sätt i 23 § föreskrives beträffande annat kärl än fat; och skola å kärl, som innehåller eldfarlig olja av andra klass, orden »*Eldfarlig olja*» vara tydligt anbragta;

d) oljan skall i god tid före tågets avgång inlämnas till försändning såsom inskrivet resgods;

e) om tillvaron av sådant resgods å tåget skall stationsföreståndaren underrätta tågbefälhavaren, som skall tillse, att godset behandlas med försiktighet.

6. Å sådana järnvägslinjer, där enligt vederbörande järnvägsförvaltnings bedömande detta lämpligen kan ske, må eldfarlig olja jämväl forslas å tåg, som medför explosiv vara av första klass, under villkor att följande särskilda föreskrifter iakttagas:

a) tågets största tillåtna hastighet får icke överstiga 40 kilometer i timmen;

b) vagn, i vilken eldfarlig olja forslas, skall genom minst tre vagnar vara skild från vagn, som är upplåten åt resande eller innehåller explosiv vara av första klass eller annat lätt antändbart gods eller påfyrad eldstad.

7. För framforsling av styckegodssändningar av eldfarlig olja äger vederbörande järnvägsförvaltning att bestämma vissa dagar och tåg, vilkas avgångstid bör tillkännagivas genom anslag å stationerna.

8. Försändes eldfarlig olja i kärl av glas eller stengods, skola kärlen vara inneslutna i med handtag försedda lådor eller korgar samt däri vara omgivna av sågspån, träull eller annat ämne, som skyddar förvaringskärlet mot stötar.

51 §.

Angående cisternvagn för transport å järnväg av eldfarlig olja gäller vad därom finnes eller framdeles kan varda stadgat i särskilda bestämmelser rörande beskaffenheten av rullande materiel å järnväg, som är upplåten för allmän trafik.

52 §.

1. Vid all lastning och lossning av eldfarlig olja skall iakttagas nödig försiktighet. Fat eller andra kärl, vari oljan förvaras, skola så inlastas, att de i vagnen ligga stadigt och icke under tågets gång kunna skadas. Forslas i vagnen jämväl annat gods, skall den eldfarliga oljan sättas avskild från det övriga godset.

2. Kan eldfarlig olja, vars lastning och lossning åligger järnvägen, icke genast inlastas i vagn eller måste sådan olja efter ankomsten till mottagningsstationen före avhämtningen avlastas från vagnen och kan oljan icke på lämpligare och mot eldfara mera betryggande sätt förvaras, må

densamma intagas i stationens magasin, dock att på en gång må i ett och samma magasin förvaras högst 400 kilogram eldfarlig olja av första klass och högst 4,000 kilogram av andra klass; skolande därvid iakttagas, att de kärl, vari oljan förvaras, antingen insättas i särskilt avstängt rum inom magasinet eller ock ställas avsides från andra varor och övertäckas med presenning eller på annat sätt skyddas mot eldfara.

3. Eldfarlig olja, vars lossning åligger mottagaren, skall å mottagningsstationen kvarlämnas å den vagn, å vilken oljan forslats, till dess avhämtning sker eller godset för ändamål, som i 53 § sägs, bortföres från stationsområdet. Sådan vagn ävensom vagn, vari eldfarlig olja å avsändningsstation inlastats av avsändaren, skall, såvitt möjligt, ställas avlägset från byggnad och lätt antändbart gods.

4. Då eldfarlig olja å station förvaras för avsändning eller avhämtning, vare vederbörande stationsbefäl ansvarigt för att nödiga försiktighetsmått till förekommande av eldfara iakttagas.

53 §.

Därest eldfarlig olja icke lossas eller avhämtas inom föreskriven lossnings- eller avhämtningsfrist, må järnvägen för dens räkning, som äger förfoga över oljan, och på hans risk vidtaga erforderliga åtgärder för godsets förvarande på ett mot eldfara betryggande sätt å eller utom mottagningsstationens område eller, därest lämpligt förvaringsställe ej kan anskaffas, på fördelaktigaste sätt försälja godset.

54 §.

Uppkommer, medan järnvägen har godset under sin vård, sådan skada å kärl, innehållande eldfarlig olja, att kärlet läcker, föranstalte järnvägen, där ej skadan lämpligen kan avhjälpas, så snart ske kan om försäljning av godset på fördelaktigaste sätt för avsändarens räkning.

55 §.

Fraktsedel, som åtföljer eldfarlig olja, skall, förutom vad i gällande järnvägstrafikstadga i sådant avseende är föreskrivet, innehålla uppgift om vilken klass eldfarlig olja godset tillhör.

56 §.

Utöver vad ovan stadgats ifråga om eldfarlig oljas transport å järnväg lände till efterrättelse vad gällande järnvägstrafikstadga och vederbörande taxa i sådant avseende innehålla.

C) Transport sjöledes.

57 §.

1. Å fartyg, som medför passagerare, må forslas högst 500 kilogram eldfarlig olja av första klass och högst 5,000 kilogram av andra klass, dock att,

om fartygets dräktighet icke uppgår till 30 registerton, myckenheten av den olja, som får medföras, utgör högst 250 kilogram av första klass och högst 2,500 kilogram av andra klass.

2. I fråga om förvaring av den eldfarliga oljan ombord å fartyg, som i 1 mom. avses, skall iakttagas, att kärl, som innehåller eldfarlig olja av första klass, skall vara väl stuvat å öppet däck på lämpligt avstånd från annat lätt antändbart gods samt från ångpanna, skorsten, kök eller rum, där eld begagnas. Kärl, innehållande eldfarlig olja av andra klass, skall vara stuvat antingen på sätt nyss föreskrivits eller ock å inbyggt däck eller under däck i rum, avskilt genom skott från maskin- eller pannrum, dock under förutsättning att god ventilation förefinnes samt att kärlet stuvas på lämpligt avstånd från annat lätt antändbart gods och från ångpanna, skorsten, kök eller rum, där eld begagnas.

3. Gods, varom här är fråga, skall åtföljas av fraktsedel, däri angives, förutom avsändarens och mottagarens namn och adress, vilken eldfarlighetsklass oljan tillhör samt myckenheten olja av varje klass.

— —

6 KAP.

Ansvarsbestämmelser.

62 §.

1. Bryter någon mot vad i 5 kap. är föreskrivet om transport av eldfarlig olja eller mot de föreskrifter, som vederbörande myndighet på grund av bestämmelserna i samma kapitel må hava meddelat, straffes med böter från och med tjugu till och med femhundra kronor.

2. Söker någon genom oriktig uppgift om godsets innehåll eller förtigande av varans beskaffenhet att få eldfarlig olja transporterad, vare förfallen till böter från och med femtio till och med femhundra kronor.

63 §.

Den, som under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse mot denna förordning, fortsätter samma förseelse, skall, när han varder därtill lagligen förvunnen, för varje gång stämning delgivits fällas till särskilt ansvar.

64 §.

Där efter allmän lag följer ansvar å förseelse, som eljest skolat falla under denna förordnings ansvarsbestämmelser, äga samma bestämmelser icke tillämpning.

65 §.

Åtal för överträdelse av föreskrifterna i denna förordning anhängiggöres vid allmän domstol och utföres av allmän åklagare.

66 §.

Av böter, som enligt denna förordning ådömas, tillfalle hälften kronan och hälften åklagaren.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

---

1. Denna förordning skall träda i kraft den 1 juli 1922.

2. Genom denna förordning upphävas:

kungl. förordningen den 26 november 1875 angående eldfarliga oljor och vissa andra därmed jämförliga vätskor;

kungl. förordningen samma dag angående eldfarliga oljors och vissa andra därmed jämförliga vätskors transporterande å järnväg; samt

kungl. kungörelsen den 25 september 1917, innefattande föreskrifter om förvaring av med bensin eller bensol denaturerad sprit;

tillika med de särskilda stadganden, vilka innefatta ändring i sålunda upphävda bestämmelser.

Det alla, som vederbör, hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit. Stockholms slott den 7 oktober 1921.

GUSTAF.

(L. S.)

(Handelsdepartementet.) G. MALM.

Av järnvägsstyrelsen utfärdade tillämpningsföreskrifter till § 62 i järnvägstrafikstadgan beträffande emballering av gods.

Vid bedömandet av frågan, huruvida gods överhuvud kräver emballage eller huruvida befintligt emballage är tillräckligt eller icke, är hänsyn att taga till ett flertal omständigheter. Sålunda skall emballaget vara sådant, att det förmår skydda godset mot den påkänning i form av *nötning* mot annat gods samt *stötar och slag,* för vilken gods kan komma att bliva utsatt, för såvitt denna påkänning sammanhänger med järnvägsdriftens säregna natur (samlastning av gods av olika slag med därav föranledd försvårad stuvning av godset, rubbning av lasten genom vagnarnas skakning och stötar vid växling, forcerad in- och urlastning särskilt vid mellanstationer o. s. v.). Vidare skall emballaget vara så beskaffat, att det förhindrar *uppkomsten av skada å annat gods* (tillslutningsanordningar å kärl med flytande ämnen skola vara säkrade, glasflaskor etc. skola vara omgivna av poröst packningsmaterial för uppsugande av vätskan o. s. v.). Emballaget skall slutligen erbjuda skydd mot *stöld eller minskning av innehållet* på annat sätt (lådor o. dyl. skola vara behörigen spikade eller på annat sätt tillslutna t. ex. medelst lås, häckar o. dyl. skola vara så täta att innehållet icke utan användande av våld kan borttagas o. s. v.).

Såsom exempel å gods, som kräver emballage, nämnas *levande växter, möbler, velocipeder* (även motorvelocipeder), *skidor, maskiner* (även grövre sådana, såsom borrmaskiner, hyvelmaskiner o. dyl., tröskverk m. fl.), *gjutgods, mycket tunna rör* eller andra föremål, som genom sin längd äro utsatta för att bräckas, *lergods* och *vissa cementarbeten.*

Såsom exempel å försändelser med otillräckligt emballage, må nämnas *socker* i lösa toppar, *möbler,* emballerade i väv, papper eller tunn papp (hit räknas s. k. wellpapp), *levande växter,* omslagna med papper, *damejeanner* och *korgflaskor,* vilkas övre del är oskyddad (jfr tilläggsbestämmelse 3 c) till § 62), *fat, kaggar, tunnor* etc., då locken icke blivit på ett betryggande sätt säkrade (genom de övre bandens spikning), *buteljer, flaskor* o. d., inslagna i väv, papper eller tunn papp, oemballerade, endast med snören ombundna *hudar* (råa, saltade eller torra), *flytande ämnen i kärl av bleckplåt* (sirapsdunkar o. d.) såväl då den använda plåten är av ringa tjocklek eller i övrigt av dålig beskaffenhet som då kärlet på grund av sin form löper fara att omkullstjälpas, *buteljer i lådor med synbarligen otillräcklig inre förpackning,* t. ex. öllådor med buteljerna lagda på varandra utan skyddande mellanlägg.

Såsom bristfällighet i emballaget anses jämväl bristande förstängning om godset. Exempel härå utgör gods i *lådor, korgar o. d.,* som antingen äro *öppna* eller ock bristfälligt *översydda med väv,* gods i emballage, bestående av *läkt eller spjälor o. d.* med så stora mellanrum, att innehållet eller del därav utan användande av större våld kan borttagas, *lådor,* där locket fasthålles vid lådans stomme medelst en hasp eller hake utan annan förstängning än en pinne o. d.

Till bristfälligt emballage räknas jämväl *säckar* av tunn och gles vävnad eller som äro gamla eller illa medfarna (säckar, innehållande kaffe, gryn, mjöl o. d., böra vara så starka, att de hålla, då de från halv manshöjd släppas på jämn mark), ävensom *lådor* o. d., som genom långvarigt begagnande äro så sönderspikade, att locket löper fara att vid lådans hanterande falla av. Hit räknas även kappsäckar o. d. av papp, hattaskar m. fl. andra till handresgods hänförliga effekter.

Såsom exempel å gods, som kan medföra risk för annat gods, nämnas *råa, saltade hudar, fotogenkaminer* samt *motorer* o. d. (på grund av kvarvarande fotogen eller olja), *sirapsfat,* som vid varm väderlek gärna läcka, *bärlådor, tjärat tågvirke* m. m.

Det står avsändare i regel öppet, att i stället för att förse godset med emballage, påfordra detsammas mottagande i befintligt skick. Endast för det fall att godset, därest det mottoges till transport, skulle befaras komma att trots försiktighetsåtgärder medföra olägenhet eller skada å annat gods eller å järnvägens materiel, kan godset komma att tillbakavisas.

Däremot föranleder risken för godset självt att skadas under transporten på grund av otillräcklig emballering i regel icke vägran från järnvägens sida att mottaga godset till befordring, för såvitt icke transporten anses bliva helt eller delvis omöjliggjord eller försvåras, t. ex. då fara föreligger för att emballaget skall falla sönder under transporten, så att det icke håller samman godset.

KUNGL. MAJ:TS KUNGÖRELSE

angående förvaring och transport till lands av kisellegeringar;

given Stockholms slott den 17 mars 1933 (SFS 85).

Kungl. Maj:t har funnit gott förordna som följer:

1 §.

Med kisellegering förstås i denna kungörelse sådan legering mellan kisel och en eller flera av metallerna järn, mangan, aluminium, kalcium, magnesium och titan, vars kiselhalt ej överstiger 80 procent men uppgår till, i fråga om kiseljärn, minst 30 och, i fråga om annan legering, minst 10 procent.

2 §.

Upplag av kisellegering må ej anordnas i byggnad, vari bostad finnes inrättad. Lokal, där kisellegering förvaras i upplag, skall vara väl ventilerad.

3 §.

Kisellegering må forslas till lands med eller utan förpackning.

Förpackning må utgöras allenast av sådana behållare eller säckar, som hava för ändamålet erforderlig styrka och äro så beskaffade, att av kisellegeringen utvecklad gas lätt kan avgå. Å varje sådant kolli skola med röd färg vara anbragta orden: »Kisellegering. Försiktighet.» I stället för ordet »Kisellegering» må användas varans benämning i handeln, t. ex. »Kiseljärn» eller »Kiselmangan».

4 §.

Kisellegering skall vid transport till lands åtföljas av handling (fraktsedel eller dylikt) med uppgift å legeringens kiselhalt. Å denna handling, som skall vara försedd med en i röd färg gjord påstämpling, innehållande orden »Utvecklar giftiga gaser» eller likartad uppgift, må icke upptagas annat gods.

Å fordon, med vilket kisellegering transporteras, må icke medföras passagerare, levande djur eller matvaror.

5 §.

Försändes kisellegering med järnväg, skall utöver vad i 3 och 4 §§ stadgats iakttagas följande:

Uppgår vikten av den för transport avsedda varan till högst 2,500 kilogram, må varan, därest den är försedd med förpackning, forslas i täckt godsvagn. Å vagnens långsidor skola finnas ventilationsöppningar. Äro öppningarna försedda med luckor, skola dessa hållas öppna under transporten, så att luften äger fritt tillträde. Under transporten må ingen uppehålla sig i vagnen.

Försändning eljest av kisellegering med järnväg må allenast ske på öppen godsvagn.

6 §.

I trafik till och från länder, som anslutit sig till internationella fördraget angående godsbefordring å järnväg, gälla de föreskrifter, som finnas meddelade i fördraget.

7 §.

Bryter någon mot vad i denna kungörelse är föreskrivet, straffes med dagsböter.

8 §.

Den, som under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse mot denna kungörelse, fortsätter samma förseelse, skall, när han varder därtill lagligen förvunnen, för varje gång åtal därför anhängiggöres fällas till särskilt ansvar.

Där efter allmän lag följer ansvar å förseelse, som eljest skolat falla under denna kungörelses ansvarsbestämmelser, äga sistnämnda bestämmelser icke tillämpning.

9 §.

Förseelse mot denna kungörelse åtalas av allmän åklagare vid allmän domstol.

Böter, som ådömas enligt denna kungörelse, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas gäldande, skola de förvandlas enligt allmänna strafflagen.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 april 1933.

Genom denna kungörelse upphävas:

dels kungörelsen den 17 juni 1908 (nr 59) angående provisoriska föreskrifter beträffande förvaring och transport av kiseljärn samt kungörelsen den 18 juli 1912 (nr 182) angående provisoriska föreskrifter beträffande förvaring och transport av kiselmangan, i vad nämnda båda kungörelser fortfarande gälla,

dels ock Kungl. brevet till järnvägsstyrelsen den 24 maj 1929 (nr 105) angående transport å järnväg av kiseljärn och kiselmangan i internationell trafik.

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Stockholms slott den 17 mars 1933.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigaste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

(L. S.)

(Handelsdepartementet.) FRITJOF EKMAN.

Utdrag av

KUNGL. MEDICINALSTYRELSENS CIRKULÄR DEN 12 FEBRUARI 1894

till läkare och apotekare i riket med särskilda föreskrifter rörande rättskemiska undersökningar.

Sedan Kungl. Maj:t i nådigt brev den 30 december 1893, allmängjort genom medicinalstyrelsens kungörelse den 9 innevarande månad, fastställt förändrade stadganden rörande rättskemiska undersökningars verkställande samt anbefallt medicinalstyrelsen att utfärda de närmare bestämmelser, som med anledning härav kunna finnas erforderliga, så får medicinalstyrelsen, till fullgörande av den nådiga befallningen, meddela nedanstående föreskrifter om vad vid dylika undersökningar bör av vederbörande läkare och apotekare iakttagas; — — — — — — — — — — — — — — — — — —

1:o —

Då misstänkt giftigt ämne vid obduktionen anträffas eller eljest misstanke på förgiftning av obduktionsföreteelserna väckes eller bestyrkes, tillvaratagas — — — — — — — —. Dessa likdelar skola — — — — — — inläggas i en ren glasburk, försedd med väl inslipat lock, som för att sluta fullständigt bör ingnidas med talg och omsorgsfullt överbindas med dubbel, i vatten uppmjukad oxblåsa. Sedan oxblåsan hunnit intorka, omlindas glasburken med vitt läskpapper i så stor mängd, att den kan stadigt inpassas i ett med lock försett cylindriskt kärl av förtent järnbleck, varefter detta, omslaget med karduspapper, varpå innehållet antecknas, omknytes och förseglas med obducentens och en annan närvarande persons sigill; börande avtryck av samma sigill jämväl sättas under obduktionsprotokollet, varuti åtgärden med de omförmälda likdelarnas tillvaratagande skall antecknas. Slutligen inpackas detta kärl sorgfälligt i en trälåda av passande storlek, vilken, förseglad och försedd med tydlig adress till *Kungl. Medicinalstyrelsen,* »för skyndsam befordran», ofördröjligen insändas till Konungens befallningshavande för att genom dess försorg vidare befordras; därjämte bifogas vidimerade avskrifter av obduktions- och undersökningsprotokollen för vidare befordran till medicinalstyrelsen.

På lika sätt förfares även med möjligen tillvaratagna återstoder av födoämnen, läkemedel eller annat, varav den avlidne före döden förtärt och som kunna misstänkas innehålla gift, ävensom med uppkräkta ämnen, där dessa ännu finnas i behåll. — — — — — — — — — — — — — — —

Misstänkes förgiftning med koloxid (kolos, lysgas) eller annat gasformigt gift, tillvaratages blod i ren glasflaska, som väl fylles — i händelse det uppsamlade blodet därtill är otillräckligt, fylles flaskan med rent vatten —, noga tillslutes med kork, förseglas och förses med påskrift om innehållet. Under lämpligt skydd för flaskan försändes den sedan ofördröjligen direkt till Kungl. Medicinalstyrelsen.

— —

3:o. Då omständigheterna föranleda vederbörande läkare att till medicinalstyrelsen insända andra föremål för rättskemisk undersökning, såsom fläckar, vilka misstänkas härröra av blod, och annat dylikt, skall undersökningsföremålet *utan* föregående prövning omsorgsfullt inläggas och förseglas samt jämte missiv eller möjligen tillhörande protokoll genom Konungens befallningshavande till Kungl. Medicinalstyrelsen insändas.

— —

Utdrag av

KUNGL. MEDICINALSTYRELSENS CIRKULÄR DEN 17 MAJ 1921 MED ÄNDRING ENLIGT KUNGL. MEDICINALSTYRELSENS CIRKULÄR DEN 19 MARS 1928

till samtliga läkare i riket angående provtagning för bakteriologisk och serologisk undersökning vid diagnostiserandet av pest, kolera m. fl. smittsamma sjukdomar.

— —

För uppsamlande och försändande av nu ifrågavarande undersökningsmaterial böra följande slag av provtagningskärl användas.

A. *Mindre, cylindriskt glaskärl*

1) med en längd av omkring 7 cm och rymmande omkring 8 kbcm samt avsett för avföring, urin och blod,

2) med en längd av omkring 5 cm och rymmande omkring 30 kbcm samt avsett för upphostningsprov.

Kärlen äro försedda med väl tillslutande gummipropp — i för avföring avsedda kärl är en mindre blecksked inpassad i proppen — och inlagda i en aluminiumhylsa av passande storlek. Hylsan är i sin ordning inpassad i träblock av olika storlekar, nämligen beträffande upphostningsprov för ett kärl och beträffande de övriga proven för ett eller två kärl.

De i träblocken utborrade facken kunna tillslutas genom ett vridbart lock och äro utborrade till ett något större djup, än som motsvarar hylsans längd; genom inpackande av t. ex. bomull eller vadd i mellanrummet kring hylsan kvarhålles denna senare stadigt i träblocket.

B. Etui med däri inpassade 3 st. *objektglas* (avsedda för strykpreparat m. m.).

— —

C. *Burk av starkt glas* (avsedd för likdelar o. dyl.) om vid pass 400 kubikcentimeters rymd med inslipad propp och tillhörande bleckhylsa, filtrerpapper, trälåda och övrig förpackningsmaterial. Dessa kärl, vilka huvudsakligen äro avsedda att användas vid fall av pest och kolera — — — —

— —

Träblocken och etuierna med objektglasen skola vid försändande noggrant och med iakttagande av största renlighet och försiktighet inslås i tjockt, starkt papper, som hopbindes till ett paket. Då fråga är om särskilt infektiöst material, skall dessutom särskild förpackningslåda användas.

Utdrag av

KUNGL. MAJ:TS FÖRORDNING

med vissa bestämmelser angående film;

given Stockholms slott den 3 juni 1932 (SFS 178)

Kungl. Maj:t har, efter riksdagens hörande, funnit gott förordna som följer:

1 KAP.

Om förordningens tillämplighetsområde m. m.

1 §.

1. Med film förstås i denna förordning lättantändligt ämne, som innehåller nitrocellulosa och som avses antingen till upptagning och förevisning av biografbilder *(biograffilm)* eller till röntgenfotografering och i samband därmed stående verksamhet *(röntgenfilm)*.

2. Vad i denna förordning stadgas skall äga tillämpning jämväl å filmavfall och kasserad film; dock må för innehav, förvaring och handhavande härav, i stället för föreskrifterna i 2 kap., i tillämpliga delar lända till efterrättelse de i 4 kap. förordningen den 18 maj 1928 angående explosiva varor meddelade bestämmelser för explosiv vara av första klass.

— —

4. Föreskrifterna i 3 kap. äga ej tillämpning å oexponerad film.

— —

6. Uppstår fråga, huruvida viss vara är att hänföra under förordningens föreskrifter, åligger det kommerskollegium att, efter sprängämnesinspektionens hörande, härom meddela föreskrift.

— —

3 KAP.

Om transport.

24 §.

1. Film skall under transport vara förpackad i starka, täta lådor eller andra kärl av trä, försedda med tättslutande och väl fästade lock, eller i hållbara kartonger av papp, dock må sistnämnda förpackningssätt ej användas vid transport med allmänna posten, där varans vikt överstiger 0,5

kilogram. Filmavfall och kasserad film må kunna förpackas även i starka, täta omslag eller säckar av rålinne eller juteväv; skolande vid transport av filmavfall och kasserad film, där täckt fordon ej användes, varan övertäckas med presenning eller dylikt.

Jämväl annat betryggande förpackningssätt må användas, därest kommerskollegium, efter sprängämnesinspektionens hörande, det medgiver.

2. Å varje kolli skall genom anbringande av färgad etikett eller annorledes på lätt i ögonen fallande sätt angivas innehållet, då det utgöres av filmavfall eller kasserad film medelst ordet Filmavfall och eljest medelst ordet Film med tillägg i båda fallen av ordet Eldfarligt, varjämte avsändarens namn bör angivas å emballaget.

3. Vikten av varje kolli må ej överstiga 50 kilogram, där ej innehållet utgöres av filmavfall eller kasserad film.

25 §.

Kolli må under transport ej placeras i omedelbar närhet av värmeanordning och ej heller inom vagnar eller andra fordon eller luftfartyg, som användas i regelbunden persontrafik, på sådant sätt att utgången spärras, därest filmen fattar eld.

— —

27 §.

1. Å järnväg må film ej befordras annat än i slutna vagnar.

Styckegodssändningar med filmavfall må befordras endast såsom fraktgods.

2. I fraktsedel (expressgodssedel) skall varans beskaffenhet angivas, då den utgöres av filmavfall eller kasserad film, medelst ordet Filmavfall och och eljest medelst ordet Film med tillägg i båda fallen av ordet Eldfarligt, båda orden med rött eller understrukna med rött.

3. Utöver vad i denna paragraf samt 24 och 25 §§ är stadgat skall i fråga om transport å järnväg lända till efterrättelse vad järnvägstrafikstadgan och vederbörande taxa i sådant avseende innehålla.

4. I trafik till och från länder, som anslutit sig till internationella fördraget angående godsbefordring å järnväg, gälle de föreskrifter, som finnas meddelade i fördraget.

— —

4 KAP.

Ansvarsbestämmelser m. m.

29 §.

1. Beträdes någon, utan att vara därtill berättigad, med att innehava film till större myckenhet än som enligt 3 § 1 mom. må innehavas utan tillstånd

eller anmälan eller innehar någon, som erhållit tillstånd till eller gjort anmälan om innehav av film, större myckenhet därav än vartill tillståndet eller anmälan berättigar, eller innehar någon film i annan ordning eller på annat sätt än tillståndsbeviset angiver eller söker någon att få film transporterad genom oriktiga uppgifter eller utan anmälan om godsets beskaffenhet, straffes med dagsböter, dock ej under fem.

2. Bryter någon i annat fall än i 1 mom. sägs mot vad i 2 kap. är föreskrivet eller mot särskild föreskrift, som av vederbörande myndighet på grund av bestämmelserna i samma kap. må hava meddelats, eller bryter avsändare annorledes än i 1 mom. sägs mot vad i 3 kap. är föreskrivet om transport av film eller mot de föreskrifter, som vederbörande myndighet på grund av bestämmelserna i samma kap. må hava meddelat, straffes med böter från och med fem till och med tre hundra kronor.

30 §.

Den, som under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse mot denna förordning, fortsätter samma förseelse, skall, när han varder därtill lagligen förvunnen, för varje gång stämning delgivits fällas till särskilt ansvar.

Där efter allmän lag följer ansvar å förseelse, som eljest skolat falla under denna förordnings ansvarsbestämmelser, äga samma bestämmelser ej tillämpning.

31 §.

Åtal för överträdelse av föreskrifterna i denna förordning anhängiggöres vid allmän domstol och utföres av allmän åklagare.

32 §.

Böter, som enligt denna förordning ådömas, tillfalla kronan.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

---

1. Denna förordning skall träda i kraft den 1 januari 1933.

— —

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Stockholms slott den 3 juni 1932.

GUSTAF.

(L. S.)

(Kommunikationsdepartementet.) OLA JEPPSSON.

Utdrag av

LAG

om skiljemän;

given Stockholms slott den 14 juni 1929 (SFS 145)

med däri sedermera av Kungl. Maj:t fastställda ändringar den 5 juni 1936 (SFS 247)

Vi GUSTAF, med Guds nåde, Sveriges, Götes och Vendes Konung, göra veterligt: att Vi med riksdagen, funnit gott förordna som följer:

Skiljeavtal.

— —

3 §.

Har, sedan yrkande framställts om skiljeavtals tillämpning, part bestritt yrkandet, eller har part, som skolat välja skiljeman, ej fullgjort vad honom i sådant avseende åligger, och vill motparten, hellre än att vidare påkalla skiljedom i tvisten, utföra sin talan vid domstol, må skiljeavtalet ej utgöra hinder för tvistens prövning vid domstol.

— —

Skiljemännen och huru de utses.

5 §.

Emot skiljeman gälle dessa jäv:

1. om han är omyndig;

2. om han såsom domare eller eljest å tjänstens vägnar prövat den fråga varom skiljedom äskas, om han vittnat i saken eller yttrat sig såsom sakkunnig i tvistefrågan, om han eller någon som till honom är i den skyldskap eller det svågerlag som utgör jäv mot domare äger del i saken eller kan därav vänta synnerlig nytta eller skada, eller om han är part i en lika sak;

3. om han är med part i den skyldskap eller det svågerlag som utgör jäv mot domare, om han är parts vederdeloman eller uppenbara ovän, om han av någondera parten åtnjuter lön eller underhåll, om han lyder under någondera partens förmanskap, om han varit part behjälplig att förbereda eller utföra hans talan i saken, — — — — — — — — — — — — — — —

4. om annan särskild omständighet föreligger som är ägnad att minska förtroendet till hans redlighet eller opartiskhet; samt

5. om mot uppdragets utförande för honom möter hinder som kan antagas bliva långvarigt.

Den, som åtnjuter lön eller underhåll av kronan, vare ej på grund därav jävig såsom skiljeman i sak, däri kronan är part, såvida han icke är anställd hos eller under den myndighet, vars verksamhet saken angår.

Söker någon sak med skiljeman eller tillfogar honom något med ord eller gärning i uppsåt att därmed göra honom jävig, skall det ej räknas för jäv.

— —

7 §.

Skola parterna var för sig välja skiljemän, och har endera parten skriftligen underrättat motparten om sitt val, vare denne, där ej annorlunda är överenskommet, pliktig att inom fjorton dagar lämna den andra parten skriftlig underrättelse om sitt val av skiljeman.

Part, som lämnat motparten underrättelse om sitt val av skiljeman, må ej utan motpartens medgivande återkalla valet.

— —

Förfarandet.

— —

13 §.

Under iakttagande av nedan givna bestämmelser om förfarandet hava skiljemännen att — — — — — — — handlägga saken opartiskt, ändamålsenligt och skyndsamt.

14 §.

Skiljemännen skola bereda parterna erforderlig tillgång att muntligen eller skriftligen utföra sin talan. Underlåter part utan giltigt förhinder att begagna sig härav, äga skiljemännen avgöra tvisten på föreliggande utredning.

15 §.

Om parterna ej annorlunda bestämma, äga skiljemännen vidtaga åtgärder för utredningens främjande såsom att anmoda part eller sakkunnig eller annan att infinna sig för att höras i saken eller uppmana part eller annan, som innehar skriftligt bevis, att hålla det till handa. Skiljemännen äga ej stadga vite eller eljest använda tvångsmedel, ej heller upptaga ed.

Vill part, att vittne eller sakkunnig skall höras inför domstol, göre ansökan därom hos den allmänna underrätt, inom vars område vittnet eller den sakkunnige vistas. Hava skiljemännen prövat åtgärden nödig, och tillhandahålles erforderlig utredning till ledning för förhöret, skall rätten anställa förhör, därest laga hinder ej möter; och skall om sådant förhör i tillämpliga

delar gälla, vad som är stadgat om vittnesförhör, som i rättegång hålles vid annan domstol än den, där rättegången är anhängig.

16 §.

Samtliga skiljemän skola deltaga i tvists avgörande. Uppkomma mellan dem olika meningar, gälle, såvitt ej annat är bestämt av parterna, den mening, om vilken mer än halva antalet av skiljemännen förenar sig. — — —

17 §.

Skiljedom skall avfattas skriftligen och undertecknas av skiljemännen.

Skiljemännen böra i skiljedomen angiva ort och dag för meddelandet samt så snart ske kan och senast omedelbart efter skiljedomens meddelande underrätta parterna, när och var den hålles till handa.

— —

19 §.

Hava i saken framställts flera yrkanden, må skiljemännen, där det kan ske utan förfång för part, giva dom över något eller några av dem, ändå att förhandlingen angående de övriga icke avslutats. Likaledes må skiljemännen, där part till viss del medgivit ett yrkande, giva särskild dom över vad som medgivits.

Skiljedoms ogiltighet och klander å skiljedom.

20 §.

Skiljedom är ogill:

— —

2. om skiljedomen ej är avfattad skriftligen och undertecknad av skiljemännen; —

Saknas skiljemans underskrift, föranleder detta dock icke domens ogiltighet, om den är undertecknad av de flesta skiljemännen och dessa å domen intygat, att den, vilkens underskrift saknas, deltagit i tvistens avgörande.

— —

21 §.

På parts talan skall skiljedom av domstol hävas:

1. i den mån skiljemännen överskridit sitt uppdrag — — — — — —
2. om skiljemännen dömt i fall, där skiljemannaförfarandet ej bort äga rum här i riket;
3. om skiljeman var jävig eller ej utsedd i behörig ordning; eller
4. om, utan partens förvållande, i avseende på ärendets behandling förelupit annat fel, som med sannolikhet kan antagas hava inverkat på utgången.

Fel, som nu sagts, må icke av part göras gällande, där han genom att utan gensaga inlåta sig på förhandling eller annorledes bör anses hava avstått från att åberopa felet.

Klander skall instämmas inom sextio dagar från det parten fått del av skiljedomen i huvudskrift eller bestyrkt avskrift. Försitter parten denna tid, är hans rätt att klandra domen förverkad.

— —

Skiljedomskostnaderna.

— —

25 §.

Nöjes ej part åt skiljemännens beslut angående dem tillkommande ersättning, må han draga frågan under domstols prövning, så framt han instämmer sin talan inom sextio dagar från det han fick del av skiljedomen. Enahanda rätt tillkommer skiljeman, i vad angår av honom framställt ersättningsanspråk; dock att tiden, inom vilken sådan talan må instämmas, skall räknas från skiljedomens meddelande. I skiljedomen skall lämnas tydlig hänvisning om vad part, som vill föra talan mot beslutet, har att iakttaga.

Särskilda bestämmelser.

26 §.

Rätt domstol vare i mål, som avses i 21 §, den allmänna underrätt, varunder svaranden lyder i tvistemål, som rör hans person, och i mål, varom förmäles i 25 §, domstolen i den ort, där skiljedomen meddelats. Finnes ej behörig domstol efter vad nu är sagt, upptages målet av Stockholms rådstuvurätt.

— —

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1929 men äger ej utan parternas medgivande tillämpning å skiljeavtal, som slutits dessförinnan.

Genom denna lag upphäves lagen den 28 oktober 1887 (nr 83 s. 1) om skiljemän, och skall, där i lag eller särskild författning förekommer hänvisning till 1887 års lag, nya lagen i stället tillämpas.

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Stockholms slott den 14 juni 1929.

GUSTAF.
(L. S.)

(Justitiedepartementet.) GEORG BISSMARK.